

ΕΣΤΙΑ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ ΟΓΔΟΟΣ

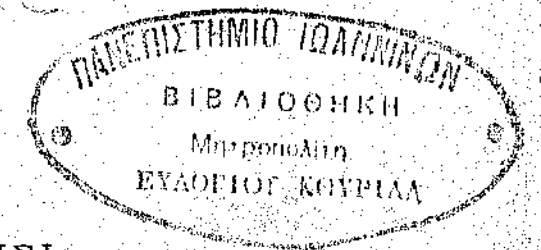
1884

[ΙΟΥΛΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ]

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ
ΑΥΣΩΝ ΑΡΙΘ.

ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡ. 6 - ΔΕΔΕΜΕΝΟΣ ΦΡ. 8

Ε. Κ.



ΑΘΗΝΗΣ

Γ. ΚΑΣΔΟΝΗΣ, ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Γραφείον της 'Εστίας: 'Εκτ' της Ασωπόρου Πανεπιστημίου, 89.

1884

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΙΗ'

Μονόροφη ἱστησί· Ἐν Ῥιλάνδῃ γρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ γρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ
1. Ἰανουαρίου. Ἰούλιος. ἔτους καὶ εἴνε ἰσχύει. — Ἰσχυρίζονται διὰ τῆς ἐκτ. τῆς λίσπ. Παναποστηρίου 89.

2 Δεκεμβρίου 1884

Η ΑΠΟΛΕΣΘΕΙΣΑ

[Μυθιστορία τῆς Κυρίας Henry Greville.

Μετάφρασις Π. Ι. Φέρμπου].

Συνέχεια· Ἰδε προηγούμεν. φύλλον.

ΔΓ'.

Ὁ Ῥοβέρτος ἐφάνη ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τῆς θύρας, ὃν ἅμα ἰδοῦσα ἡ Μαρκέλλα, ἡσθάνθη διὰ τὰ δάκρυα, ὅσα εἶχε ποτε χύσει, κατακλύζοντα τὴν καρδίαν τῆς ὡς βροχὴ θερμῇ. Μέχρι τότε τὸ εὐφρόσυτον παρελθὸν αὐτῆς, ἡ προσφιλεστάτη μορφή τῆς μακαρίτιδος Ἑρμίνης ζωῆς ἢ νεκρᾶς, ἡ ἀνάμνησις τῶν ὥρῶν τῆς παραγυμνάσεως, πάντα ταῦτα εἶχον μένειν ἐν τῷ ὄνειρῳ, ἐν τῷ νέφει· ἀλλ' εἶχον ἄρ' ἔτι ὑπάρξει ποτὲ ταῦτα; Καὶ δὲν ἦτο παίγνιον ὁνείρου τινός; Ἦν ἦτο τὸ ἀληθές; τὸ μικρὸν οἶκημα τῆς κυρᾶ Ζαλίνης, μεστὸν λινωτοῦ, ἡπλωμένων ἐπὶ τῶν σχοινίων, ἡ παρουσία τῆς Τριανταφυλλιάς, τὸ εἰς Φαλεμπέρον ταξιδιον, ἡ μᾶλλον τὸ κομψότατον μόνον δωματίον τῆς, αἱ μετὰ τοῦ Ῥοβέρτου μελέται καὶ αἱ φρικταὶ ὥραι τῆς ἀγωνίας τῆς εὐεργετιδὸς τῆς; Δὲν ὑπῆρχε λοιπὸν ἐν τῇ ἀτυχῇ ταύτῃ μικρᾷ ζωῇ τῇ τοσοῦτον ἤδη τεταλαιπωρημένη, δὲν ὑπῆρχε τι ὅπερ ἦτο ὄνειρον;

Ἡ θεὰ τοῦ Ῥοβέρτου ἐπανήγαγε τὴν Μαρκέλλαν εἰς τὴν ἀληθινὴν τῶν πραγμάτων γνῶσιν. Τὰ πάντα λοιπὸν ἦσαν ἀληθῆ, τὰ πάντα συνέβησαν ἀληθῶς. — Ὁ Ῥοβέρτος εἶχε διατελέσει διδάσκαλός τῆς, φίλος τῆς, ὁ φίλος τῆς μακαρίτιδος Ἑρμίνης. Δὲν ἀπώλοντο λοιπὸν τὰ πάντα! Ἐν τῷ νέφ' βίω, ὃν ἔμελλε νὰ ζήσει τοῦ λοιποῦ ἡ νεανίς παρὰ τῷ πατρὶ τῆς, θὰ ὑπῆρχε λοιπὸν νῆμα ἀγωγόν, συνδέον αὐτὴν πρὸς τὸ παρελθόν· Ταῦτα διανοομένη ἡσθάνθη χάραν μετὰ γάλην, τοσοῦτον ζωηρὰν ὅσον καὶ ὀδυνηρὰν, πλήρουσαν τὴν ψυχὴν τῆς, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐπλημύρηνσαν ὑπὸ δακρύων.

Ὁ Ῥοβέρτος ὑπεδέξατο τὸν τε πατέρα καὶ τὴν κόρην βιαίως καταστέλλων τὸ κατέχον αὐτὸν αἰσθημα φιλικῶν ἀνακοινώσεων. Ἐὰν ἦτο μόνος μετὰ τῆς Μαρκέλλας, θὰ ἐλάλει πρὸς αὐτὴν μετ' εὐκρινείας ἐπὶ ὥρας μακρὰς περὶ τῆς ἀποπτάσεως φίλης των, περὶ ὅσων ἐπαθεν ἡ μικρὰ, περὶ

ὅσων αὐτὸς εἶχε πρὸ μικροῦ πάθῃ... ἀλλ' ἡ παρουσία τοῦ Μονφόρτ καθίστα αὐτὸν ἀναυδόν. Οὐδόλως δὲ θεωρῶν αὐτὸν ἐχθρικῶς διακείμενον, ἡσθάνετο ὅμως αὐτὸν ξένον, ἀδιάφορον, καὶ τοῦτο μόνον ἤρκει νὰ ἐξαφανίσῃ πᾶσαν αὐτοῦ ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ εἴπῃ τι ἐνώπιον αὐτοῦ περὶ τῶν μυχιατάτων πραγμάτων τῆς τεθλιμμένης καρδίας τοῦ.

— Καὶ τί θὰ τὴν κάμετε τὴν Τριανταφυλλιάν; ἠρώτησε τέλος, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ συνδιάλεξις κατέπιπτε τετάρτην ἤδη φορὰν μετὰ ματαιάς προσπαθείας πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῆς.

— Ἐλπίζω ὅτι θὰ μείνῃ κοντὰ μας, εἶπεν ἡ Μαρκέλλα. Ἐ, δὲν εἶν' ἔτσι, πατέρα; Δὲν εἴμπορεῖ νὰ πάγῃ ἄλλοῦ. Ἦν ὅθ' ἀμὼ ἐγὼ μονάχη μόν;

Ὁ Μονφόρτ ἔγρυξεν εἰς ἐνδεικνύοντι συναινεῖ. Ἀλλ' ὅμως, ἀληθῶς εἰπεῖν, δὲν ἠγάπα πολὺ τὴν Τριανταφυλλιάν. Τὸ ὀλίγον ὅπερ εἶχεν ἴδῃ τοῦ εὐσταθοῦς καὶ εὐτόλμου χαρακτῆρός τῆς, ἐνεποιεῖ εἰς αὐτὸν σφοδρὰν ἀντιπάθειαν. Πλὴν δὲ τούτου ἦτο καὶ ζηλότυπος διὰ τὴν πρὸς αὐτὴν φιλίαν τῆς Μαρκέλλας· ἀλλὰ τοῦτο ὅμως δὲν ἠδύνατο νὰ το εἴπῃ ἀναφανδόν.

— Κρίμα, εἶπεν ὁ Ῥοβέρτος στεναίνων, — κρίμα γὰρ ἡμᾶς, ὅχι γὰρ σὺς... ἐγὼ ἐσκεπτόμην ἂν δὲν τὴν ἐχρειάζεσθε τὴν Τριανταφυλλιάν, νὰ τὴν ἐπαίρναμεν ἡμεῖς κοντὰ μας, νὰ διευθύνῃ τὸ σπῆνί μας καὶ θὰ ἤμεθα πολὺ εὐτυχεῖς μαζί τῆς... Ἀλλὰ κρατήσετέ τὴν σεις αὐτὴν γιὰ σὺς καὶ μὲ χαρὰ σας, ἂν ἦτον ἄλλοῦ, θὰ ἀέκαμνα τὰ ἀδύνατα δυνατὰ, νὰ τὴν πάρω...

Ὁ Σίμων Μονφόρτ ἤνοιξε τὸ στόμα ἵνα εἴπῃ πρὸς τὸν νεανίαν ὅτι δὲν ἦτο χρεὶα νὰ φανῇ τοσοῦτον ἀβρόφρων πρὸς αὐτόν, καὶ ὅτι αἱ προσπάθειαι τοῦ ἵνα τὸν ἀποστερήσῃ τὴν παρουσίαν τῆς Τριανταφυλλιάς οὐδὲν τὸ ἐπιφογὸν θὰ εἶχον, τοῦναντίον μάλιστα. Ἀλλ' ἡ κόρη τοῦ τὸν εἶχε προλάβῃ καὶ ἡ φράσις ἦτο ἤδη διαλελυμένη, πρὶν δυνῆθαι ὁ Σίμων νὰ διατυπώσῃ τὸν στοχασμὸν τοῦ τούτου.

— Καὶ τὰ μαθήματά σου; εἶπεν ὁ Ῥοβέρτος.

Ἡ Μαρκέλλα ἐστένναξε, διότι τὰ μαθήματα ἔνευ τοῦ καθηγητοῦ ἐκινδύνευον νῦν νὰ γίνωσιν ἥττον ἐπαγωγὰ ἢ κατὰ τὸ παρελθόν· ἀλλ' ὅμως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπεκφυγῇ τις. Ὁ Σίμων ἠγέρθη.

— Τόσον γλήγορα; είπεν ὁ νεανίας. Δὲν θέλετε νὰ ἰδῆτε τὸν πατέρα μου;

— Καὶ ἡ μὲν Μαρκέλλα ἐπιθυμῶν σφόδρα, ἀλλ' ὁ Μονφόρτ φύσει ἄγριος, ἐπὶ δὲ μᾶλλον ἀπειθαρχημένος ἐνεκα τοῦ βίου ὃν εἶχε διαγάγῃ, ἀνευ τινὸς αἰσθήματος ἀγάπης, κατελήφθη ἅμα τῇ προτάσει τοῦ νεανίου ὑπὸ φρίκης τοσοῦτον σφοδρῆς, ὥστε ἐξήγησε διὰ βραχείων καὶ σαφῶς τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἀπέλθωσι παραχρῆμα· καὶ ὁ Ροβέρτος δὲ ταραχθεὶς ἐκ τούτου, δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ εἴπῃ: — Ἄς εἶνε, ἄλλην φοράν.

Ὁ Σίμων καὶ ἡ κόρη τοῦ ἐπαγγέλλον οἰκαδε. Ἡ προσωρινὴ δὲ αὕτη κατοικία των ἀπερλεῖτο ἐκ δύο μικρῶν δωματίων μετ' ἐπιπλῶν. Συνέτρωγον δὲ μετὰ τῶν δύο φίλων γυναικῶν τῆς Μαρκέλλας. Τὴν ἡμέραν δ' ἐκείνην τὸ γεῦμα ἦτο σιωπηλόν, σχεδὸν σκυθρωπόν. Ἡ Μαρκέλλα μετὰ χαρᾶς ἤθελε νὰ διηγηθῇ εἰς τὴν Τριανταφυλλιδίαν τὰς ἐντυπώσεις τῆς, ἀλλ' ἠσθάνετο συγκεχυμένως πως οὗτις ὁ πατὴρ τῆς οὐδόλως εἰδείκνυε προθυμίαν τινὰ καὶ περιεργίαν. Ἐὰν δὲ ἤθελεν ἀποτολήμῃ, καὶ αὐτὴ ἤθελεν ὁμολογήσῃ ὅτι ἡ ἀνάμνησις τῶν συμβάντων τῆς ἡμέρας ἐκείνης θὰ δυσχερῆσαι, ἔστω καὶ ἐπ' ἐλάχιστον, τὸν πατέρα τῆς.

Κατεκλιθὴ ἐν τῇ μεγάλῃ κλίνῃ τοῦ δωματίου ἐνθα οὐδὲν ἦτο καθαρὸν οὐδὲ εὐάρεστον εἰς τὴν ὄψιν, διανοούμενη ὅτι ἀναμφισβότως ἡ ἀνάμνησις τοῦ κομποῦ μορρίνου κοιτῶνός τῆς καλίστα τὸ δωματίον ἐκείνο ἀηδὲς καὶ ὀχληρόν. Ὁ δὲ πατὴρ τῆς ἐν τῷ παρακειμένῳ δωματίῳ ἀνεδίφα τὰ χαρτὰ διατρέχων αὐτὰ βραδέως. Τὴν εἶχεν ἀσπασθῇ ὅτε τὴν ἐκαλονόκτισε, καὶ ὁμοῦς ἠσθάνετο ἐκυτὴν μᾶλλον περίλυπον, σχεδὸν μᾶλλον ἄπελπιν ἢ τὴν ἐσπέραν καθ' ἣν ἠγόρασεν ἐν τῷ σιδηροδρομικῷ σταθμῷ τὸ εἰς Φαλεμπένον εἰσιτήριο.

Τὶ λοιπὸν ἦτο ἡ ἀλλόκοτος αὕτη λύπη; Διατί ἡ καρδία τῆς ἡ ἀκόρεστος, ἡ ἀείποτε ἀχάριστος, ἡ ἀείποτε δύσκολος, ἐπέβαλλεν εἰς αὐτὴν πόθους καὶ θλίψεις; Καὶ ὁποῖους τινὰς πόθους; Δὲν ὤφειλε τοῦναντίον νὰ φαίνεται περιχαρὴς καὶ εὐγνωμονοῦσα πρὸς τὴν θεῖαν Πρόνοιαν, ἥτις ἀπέδωκεν αὐτῇ τὸν πατέρα τῆς, ἀκριβῶς τὴν ὥραν καθ' ἣν εἶχε χρεῖαν εἶπερ ποτὲ καὶ ἄλλοτε προστασίας καὶ στηρίγματος; Ἡ Μαρκέλλα μυστικῶς ἐπέπληξεν ἑαυτὴν, κατηγόρησεν ἑαυτὴν ἐπὶ κακίστοις αἰσθήμασι καὶ τέλος ἐκλαύσα χέουσα δάκρυα θερμὰ, βλέπουσα ἑαυτὴν τοσοῦτον κακὴν, καὶ αἰσθανομένη, ἑαυτὴν ἀνίκανον νὰ σκεφθῇ ἄλλως πως. Ἀπεκοιμήθη δὲ ἐπὶ τοῦ θαυμάσιου προσκεφαλαίου τῆς, ἐν ᾧ ὁ πατὴρ τῆς ἐξηκολοῦθει φυλλολογῶν τὰ παλαιὰ ἐγγραφα.

ΔΔ

— Καὶ τί νὰ το κάγω τὸ κορίτσι; ἡρώτα ἑαυτὸν ὁ Σίμων καθ' ἣν ὥραν ἡ κόρη τοῦ ἐξήπλω-

μένη ἐν τῇ κλίνῃ τῆς κατετρώχετο, ὡς εἶδομεν, ὑπὸ τῆς ἐναγωνίου αὐπνίας. Ἐγὼ δὲν ἐμπορῶ νὰ γίνω κομβερνάντα καὶ νὰ το κρατήσω μαζί μου, ἀφ' οὗ μάλιστα, ἀν' ἤμουν ἀρκετὰ πλούσιος γιὰ νὰ ζήσω μόνος μου μετὰ τὴν ἐργασίαν μου, τώρα εἰμαι παρὰ πολὺ πτωχὸς γιὰ νὰ ζήσωμε δύο ψυχὲς χωρὶς καμμιά δουλειά...

Ἡ Τριανταφυλλιδί εἶχε προτείνει εἰς τὸν Μονφόρτ νὰ τοὺς ὑπηρετῇ ἀμισθί, καὶ τοῦτο δι' ἀγάπην τῆς ψυχῆς τῆς μακαρίτιδος Ἑρμίνης, νομίζουσα ὅτι οὕτω φερόμενη ἐξηκολοῦθει τὸ θεῖον ἔργον τῆς κυρίας τῆς. Ἀλλ' ὁ Σίμων δὲν ἠθέλησε νὰ δώσῃ τὴν ἐλάχιστην καὶ ἀρόασιν εἰς τὴν πρότασιν ταύτην. Ἡ φιλόποτος ψυχὴ τοῦ ἀπεπεισμένου τὰς ἀμισθίας ὑπηρεσίας, διατεινόμενη οὐχὶ ἄνευ λόγου, ὅτι ὁ δεχόμενος ὅτι δῆποτε δὲν δύναται νὰ ἀποδώσῃ, οὐδὲν ἄλλο ποιεῖ ἢ ἐπιβάλλει εἰς ἑαυτὸν ὑποχρέωσιν καὶ δουλείαν. Τὸ ἀξίωμα τοῦτο, ἀληθεῶς ἐν ἄλλοις χρόνοις, κατέλιβε σφόδρα τὴν καρδίαν τῆς Μαρκέλλας. Ἐν τούτοις διὰ τῶν συνεχῶν αὐτῆς συνδιαλέξεων μετὰ τῆς Τριανταφυλλιδίς, κατὰ τὰς ὥρας καθ' ἃς ὁ Σίμων ἦτο ἐξω τῆς οἰκίας ἐνεκα τῆς ἐργασίας του, κατάρθωσε νὰ πείσῃ τὴν πιστὴν ἑρσάκιναν νὰ ὑποσχεθῇ ὅτι ἀποδέχεται τὸν μισθὸν ὃν ὁ Σίμων ἐπέμενε προσφέρων εἰς αὐτήν. Ἐμελλε λοιπὸν νὰ ἔλθῃ μετ' αὐτῶν εὐθὺς ὡς ἤθελεν εὐρεθῇ κατάλληλον οἶκημα.

Καὶ ταῦτα μὲν εἶχον καλῶς μέχρι τοῦ σημείου τούτου· ἀλλὰ τὰ λοιπὰ ἔμενον ἐπὶ προβληματικὰ καὶ ἀβέβαια. Ἐσκέπτετο δὴλὰ δὴ καὶ κατενόει πόσον ἐλλειπὴς θὰ ἦτο ἡ ἀγωγή τῆς κόρης του... Ποῦ νὰ ἀποπερατώσῃ τὰς σπουδὰς τῆς; Ἀναμφισβότως φοιτήσα εἰς παρθεναγωγεῖον. Ἀναπαύσας τὴν ψυχὴν του καὶ ὡς πρὸς τοῦτο, ὁ Σίμων προσέβη εἰς τὴν εὐρεσιν καταλλήλου οἰκήματος.

Εὐρὰ δὲ ἐν τῷ ἑκτῷ ὁρόφῳ οἰκίας τινὸς διωδωμάτων βλεπόντα πρὸς τὴν αὐλήν, μετὰ ἐστιατορίου καὶ μαγειρείου. Τὸ οἶκημα τοῦτο ἐνοικιήθη ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ δι' ἐπιπλῶν ληφθέντων ἐπ' ἐνοικίᾳ· διότι ὁ Σίμων ἐνεκα τῶν διαρκῶν αὐτοῦ ἀποδημιῶν ἀπιστρέφεται πᾶν τὸ ὁριστικόν καὶ ἀμετάβλητον, καὶ ἡ Τριανταφυλλιδί εἶχουσα τὰ ἀπολύτως χρεωδὴ μαγειρικὰ σκεῦη, ἐγκαλιθροῦθη ἐν τῷ πενυχροτάτῳ καὶ μικρῷ μαγειρείῳ, ὅπερ εἶχε πλάτος μιᾶς ὀργυῖας καὶ ἦτο ἐν μέσῃ ἡμέρᾳ σιωπῆς, καίτοι ἦτο ἐγγύτατα τῆς στέγης.

Ἦτο δὲ ἡ Τριανταφυλλιδί γυνὴ οἰκονόμος, ὥστε ἡ μικρὰ οἰκογένεια οὐδὲν ἐδαπάνησεν πέρα τῶν καθ' ἡμέραν ἀναγκῶν. Ἐξέλιπον πλέον τὰ νόστιμα ἐκεῖνα ἐδέσματα, ἐξέλιπον τὰ γεύματα τὰ ἀπλὰ μὲν ἀλλ' ἐν πάσῃ τῇ τελειότητι παρεσκευασμένα. Καὶ καὶ μὲν εἰς ἀποζημιώσειν ἐγίνωσκεν ἡ Τριανταφυλλιδί νὰ διδῇ ὅψιν πολυτελοῦς ἐδέσματος εἰς τὸ πινάκιον τὸ περιέχον καὶ ἐν μόνον ὄψιν, ἀλλ'

οὐκ ἦτον ἤρχισεν ἤδη νὰ θεωρῇ προσβαλλομένη τὴν φιλαυτίαν τῆς ὡς ἐπιστήμονος μαγειρίσσης. Τὰ παρὰ τὴν δὲ ταῦτα διηγεῖτο εἰς τὴν Μαρκέλλαν, ἥτις τὰ ἤκουε τεταπεινωμένη, ἀλλ' ἐφυλάσσετο νὰ εἴπῃ τι περὶ τῆς ἐπιθυμίας ἣν εἶχεν ἐκφράσῃ ὁ Ροβέρτος τοῦ νὰ παραλάβῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ των τὴν μαγειρίσσαν, φοβουμένη μήπως ὑποβάλῃ τὴν ἀπελθὴ φίλην τῆς εἰς ἐνδομυχὸν πάλιν, καθ' ἣς οὔτε ὁ νῦν τῆς οὔτε τὸ σήμερον τῆς θὰ ἦσαν ἱκανὰ νὰ τὴν βοηθήσωσι πολὺ.

Καὶ ἀληθῶς, τὰ πάντα ἔβαινον καλῶς ἢ μᾶλλον περιέπου· καλῶς ἐπὶ ἐν δεκαπενθήμερον. Ἡ Τριανταφυλλιδί ἦτο ὠπλισμένη διὰ πλείους τῆς ὑπομονῆς, ἀπέναντι τοῦ Μονφόρτ, ὃν ἐσωτερικῶς ἀπειλάει ἄρκτον, ἀρκούδα. Ὁ στρυφνὸς χαρακτήρ τοῦ ἀνδρὸς τούτου ὠλισθαίνειν ἀνευ πνὸς ἀπστελέσματος ἐπὶ τῆς λείας ἐπιφανεῖας τῆς ἀδιαφορίας τῆς, ὡς ἡ βροχὴ ὀλισθαίνει ἐπὶ τῶν ὕδατων τῶν παραθύρων. Ἡ ἀγαθὴ γυνὴ εἶχεν ἀποφασίσῃ νὰ μὴ προσέχῃ εἰς αὐτὸν οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον. Ἀλλ' ὅτε ὁμοῦς ἡ εὐχὴ τῆς Μαρκέλλας περιεπλάκη, κατέπεσεν ὅλη αὕτη ἡ φιλοσοφία τῆς ὡς διὰ μαγείας.

Ἐσπέραν τινὰ ἡ Μαρκέλλα μετὰ τὸ φαγητὸν ἤθελε πλησίον τοῦ πατρὸς τῆς συνεσταλμένη ἡ καὶ αἰμύλη, ὡς παιδίον ὅπερ γινώσκει μὲν ὅτι ἀγαπᾶται ἀλλ' οὐδὲν δικαίωμα ἔχει ἐν τῇ οἰκίᾳ. Τὸν τρόπον δὲ τοῦτον τοῦ φέρεσθαι εἶχε μίθῃ παρὰ τῇ κυρίᾳ Φαβρόν, καθ' ὃν ἐτι χρόνον δι' ἀπέκρουε μὲν τὰς θωπείας καὶ τὰς περιποιήσεις ἀλλὰ καὶ ἡ ἡλικία τῆς ἦτο τοιαύτη ὥστε ἔγινωσκεν ὅτι οὐδὲν δικαίωμα εἶχε νὰ ἀπαιτῇ θωπείας. Παρὰ τῇ κυρίᾳ Ἑρμίνῃ καίτοι ἦτο ἱκανοντάκις εὐδαιμονεσττέρα, οὐδέποτε ἠδυνήθη νὰ φαντασθῇ ἄλλο τι παρὰ τὴν πραγματικότητα· ὅτι δὴλὰ δὴ ἠναγκάζετο νὰ τὴν λησμονῇ, ἡ ἀνάμνησις τῆς ἀφίξεώς τῆς εἰς τὸν οὐδὸν τῆς φιλοξενίου ἐκείνης οἰκίας τὴν ἐπανέφερε τάχιστα εἰς τὸ αἰσθημα τῆς ἀληθοῦς αὐτῆς καταστάσεως.

— Πατέρα, εἶπεν ἡ Μαρκέλλα ἐπιβάλλουσα τὰς χεῖράς τῆς ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ Σίμωνος, ἔλεγα νὰ πάω αὐρίον, ἀν' εἶνε μὲ τὴν ἀδειάν σας, νὰ ἰδῶ τοὺς φίλους μου Βρεῶν.

Ὁ Μονφόρτ ἐστράφη ἀποτόμως ὡς δηχθεὶς αἰφνης.

— Τοὺς φίλους σου Βρεῶν; ἐπανέλαβε, καὶ τί νὰ κάνης;

Ὁ τόνος τῆς φωνῆς τοῦ ἦτο τραχὺς, ξηρὸς, τὸ βλέμμα αὐστηρόν. Ἡ Μαρκέλλα λοιπὸν κατένευσε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐστήριξε τὸν πύγωνα ἐπὶ τῶν ἐσταυρωμένων χειρῶν τῆς, ἐλαφρῶς ἐστηριγμένων ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ πατρὸς τῆς.

— Τοὺς ἐπιθυμῶσα. Ἐχῶ πολὺν καιρὸν νὰ ἰδῶ τὸν Ἰούλιον καὶ αὐρίον εἶναι Κυριακὴ. Ἐπειτα ἤθελα νὰ ῥωτήσω τὸν Ροβέρτον καὶ τι διὰ

τὰ μαθήματά μου. Ἐδιάβασα 'ς τὴν ἱστορίαν καὶ τι τὸ ὅποιον δὲν ἐννοῶ.

— Λοιπὸν μελετᾷς μόνη σου; εἶπεν ὁ Σίμων ὀλίγον τι ἐκπεπληγμένος.

— Πρέπει, πατέρα... Ἀκόμα δὲν εἰξεύρω ὅσα πρέπει νὰ εἰξεύρω... καὶ ὅταν θὰ ἔλθῃ καιρὸς νὰ δώσω ἐξετάσεις...

— Ἐξετάσεις; εἶπεν ἀποτόμως ὁ Μονφόρτ, καὶ τί χρειάζονται ἐξετάσεις;

— Χρειάζονται διὰ νὰ ἔχω ἀργότερα ἕνα πόρον ζωῆς, ὅταν μεγαλώσω...

Ὁ Μονφόρτ διανοεῖτο καὶ τὰ διανοήματά του δὲν ἦσαν εὐάρεστα. Ἡ Μαρκέλλα ἔλεγε περὶ ἐξετάσεων, ὥστε προφανῶς εἶχε προδιαγράψῃ τὸν βίον τῆς ἢ μᾶλλον ἄλλοι τον εἶχον προδιαγράψῃ, οὐδόλως φροντίζοντες περὶ αὐτοῦ, ὡς ἐάν μὴ ἐμελλε νὰ ἐπανέλθῃ ποτέ. Καὶ καὶ μὲν τὸ τοιοῦτον ἦτο λογικόν, ὑποθεθέντος ὅτι οὐδεμία πιθανότης ὑπῆρχεν ὅτι ἡμέραν τινὰ ἐμελλε νὰ ἐπανέλθῃ. Ἀλλὰ νῦν, ἀφ' οὗ ἤλθε, προσέκυρουν ἀνὰ πᾶν βῆμα εἰς σχέδια ἀποφασισθέντα ἀνευ τῆς συμπτῆσεως αὐτοῦ, εἰς διάταξιν πραγμάτων ἐν οἷς αὐτὸς οὐδεμίαν εἶχε θέσιν. Καὶ δὲν ἦτο μὲν ἀπρεπὲς τὸ τοιοῦτον, ἀλλ' ὅμως ἦτο εἰς αὐτὸν δυσάρεστον. Ἐλαβε λοιπὸν παρρησίᾳ ἀποφασίσαι τινα, ἣν ἀπὸ τινος ἐμελέτα.

— Δὲν θὰ δώσης ἐξετάσεις, εἶπε μετ' εὐσταθείας, δὲν ἔχεις ἀνάγκην νὰ εὕρης πόρον ζωῆς. Ἐγὼ εἰμαι πατέρας σου, σὲ ἔχω κοντὰ μου, — ἀν γίνῃ ἀνάγκη, σὲ βάζω εἰς σχολεῖον ἐσωτερικὴν νὰ τελειοποιηθῇς ἀκόμη, ἀλλὰ μόνο γιὰ ἓν ἔτος. Θὰ ζήσης μαζί μου, δὲν ἔχεις πλέον ἀνάγκην νὰ ἀνησυχῇς διὰ τὸ μέλλον σου.

Ἡ Μαρκέλλα ἠκροῦτο. Ἀπέσπυεν ἡρέμα τὰς χεῖράς τῆς ἀπὸ τοῦ ὤμου, διότι ἡ λέξις ἐσωτερικῇ ἐπάγωσε τὰ μέλη τῆς.

— Πολὺ καλὰ, εἶπε, πατέρα, ἀλλὰ ἤθελα ὁμοῦς νὰ ἰδῶ τοὺς κυρίους Βρεῶν, ἀν' εἶνε μὲ τὴν ἀδειάν σας.

— Ἀργότερα, εἶπε μετ' ὀργῆς ὁ Σίμων. Τώρα ἔχω δουλειὰ καὶ μὲ χάσμερξας. Ἄσε με ἡσυχο.

— Καληνύκτα, πατέρα μου, εἶπε μετὰ γλυκύτητος ἡ κόρη, φέρουσα τὸ μέτωπόν τῆς εἰς τὴν χεῖλιν τοῦ πατρὸς τῆς τὴν ἡσπάζθη ἐκεῖνος καὶ αὕτη ἀπῆλθε σιωπηλὴ εἰς τὸ δωματίον τῆς.

Ὁ Σίμων ἐπέταξε στεναγμὸν ἀνακουφίσεως ἅμα καὶ ἀγανακτήσεως, καὶ ἐπεδόθη ἔπειτα εἰς τὴν ἐρευναν καὶ ἀναδίφησιν τῶν βιβλίων του. Ἀπὸ οὗτων ἡμερῶν εἶχεν ἐργασίαν ἐν τινὶ ἐργαστηρίῳ, καὶ τούτου ἐνεκα ἡ μὲν ὕλική αὐτοῦ κατὰστασις εὕρισκετο βεβελτιωμένη, ἀλλὰ τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας δὲν ἀνῆκε πλέον εἰς αὐτόν. Ἐὰν ὁ Μονφόρτ ἐγίνωσκε κάλλιον τὰ προηγούμενα τῆς Τριανταφυλλιδίς, ἤθελεν αἰσθανθῇ τὴν ψυχὴν τοῦ πληρουμένην φρίκης, ἀκούον τὸν

φοβερόν θόρυβον ὃν ἐποίουν τὰ μαγειρικά σκεύη τριβόμενα ἐν τῇ μαγειρείᾳ. Ἡ Τριανταφυλλιά ἦτο συνήθως ἐπιφυλακτικὴ κατὰ τὴν ἐξέσκησιν τῶν καθηκόντων της, ἀλλὰ πᾶς τις γινώσκει πῶς ἡ μαγειρίσσα δύναται νὰ ἐξατμίῃ τὴν στενοχωρίαν τῆς ψυχῆς της διὰ τῆς προστριβῆς τοῦ μεταλλοῦ ἐπὶ τῆς πέτρας. Τὴν ἐπέεραν δὲ ταύτην τὰ μαγειρικά σκεύη ἐθορύβουν φοβερά καὶ ὁ θόρυβος αὐτῶν ἦτο ὡς θόρυβος βροντῆς. Ἀλλ' ὁ Σίμων οὐδεμίαν ἔδωκε προσοχὴν, διότι ἔπαυσε πλέον νὰ εἶνε ἐνήμερος τῶν πατρῶν του ἐθίμων.

Ἀφ' ἧς ἡ θύρα τοῦ δωματίου ἐν ᾗ ὁ Σίμων εἰργάζετο, ἀνοίγει καὶ παρευθὺς κλείεται. Ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμούς, βλέπει τὴν Τριανταφυλλίαν ἰσταμένην ἀνωθέν του ὡς γίγαντα, ἐστηριγμένην ἐπὶ τῆς παραστάδος τῆς θύρας καὶ παρατηροῦσαν αὐτὸν μετὰ βλέμματος αὐστηροῦ.

— Τί θέλεις; ἠρώτησεν αὐτὴν κρατῶν τὴν γραφίδα τοῦ μετέωρον.

— Τὰς διαταγὰς τοῦ κυρίου διὰ τὸ αὐρινὸν φαγητόν.

Ὁ Μονφόρτ ἀπεστρέφετο τὸ νὰ παραγγέλλῃ τὸ φαγητόν του. Ὁ συνηθισμένος νὰ τρώγῃ ἐν ἐστιατορίῳ πᾶν ὅ τι παραθέσωσιν ἐνώπιόν του, αὐτὸς νομίζει φοβερόν μαρτύριον τὸ νὰ ἐνθυμῇται τὰ τε ὀνόματα τῶν φαγητῶν καὶ τὸν τρόπον τῆς κατασκευῆς των.

— Δὲν εἶμαι μαγειρίσσα, εἶπεν ὀργίλως. Δὲν εἶνε δουλειὰ ἰδική μου, εἶνε ἰδική σου. Θὰ μου κάμῃς τὴν χάριν νὰ μὴ με ζαλίζῃς ἄλλη φορά. Κάμε ὅ τι θέλῃς.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐπανελάβε τὴν ἐργασίαν του ἐλπίζων ὅτι ἀπηλλάγη πλέον διὰ παντός τῆς ἀγχαρείας ταύτης.

— Πάει καλὰ, κύριε, εἶπεν ἡ Τριανταφυλλιά μετὰ τῆς συνήθους αὐτῇ ἡρεμίας. Τώρα λοιπὸν, κύριε, τί θὰ ἀποφασίσῃς αὐρινόν; Θὰ πᾶγῃ ἡ κυρία Μαρκέλλα ἔς τοὺς κυρίους Βρεῶ.

Ἡδὴ ὁ Σίμων ἀπέβλεπεν ἐπὶ τοῦ τραπέζιου τὴν γραφίδα καὶ ἐστράφη ὅλος πρὸς τὴν Τριανταφυλλίαν.

— Κάμε μου τὴν χάριν νὰ κυττάζῃς τὴ δουλειά σου. Ἄν θέλω νὰ σου παραγγείλω τίποτα, θὰ το κάμω ὅταν ἔχω. Αὐρινὸν ἡ κόρη μου θὰ μείνῃ ἐδῶ νὰ μου κάμῃ συντροφιά.

— Πάει καλὰ, κύριε, εἶπεν ἡ Τριανταφυλλιά ἀπαθῶς, εἰσθε νοικοκύρης, δὲ θέλει καὶ βώτημα. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ θαρρῇτε τάχα πῶς αὐτὸ πού κάνετε εἶνε γιὰ τὸ καλὸ τῆς κυρίας Μαρκέλλας. Ἐδῶ στενοχωρεῖται μέσα ἔς αὐτοὺς τὸ παλῆος πῶς...

Ὁ Μονφόρτ ἀπέβλεψε πρὸς αὐτὴν φοβερός.

— Ὅτι πῶς εἶνε παλῆος πῶς τὸ εἶπατε καὶ τοῦ λόγου σας ὅταν το ἐπιάσατε, καὶ ἡ Μαρκέλλα ἦταν συνηθισμένη νὰ ζῇ ἔς τὰ ἀνοιχτά. Ποῦ

ὁ ἀέρας τοῦ πρώτου μας σπιτιοῦ! Θαρρῶ πῶς θὰ ἀρρωστήσῃ ἡ κυρία Μαρκέλλα ἂν τυχόν καὶ δὲν διασκεδάζῃ καὶ ἰγνάμι ἀνὰ δίνῃ ὁ νοῦς της.

— Νὰ τὴν παίρνης καὶ νὰ πηγαίνετε ἔς τὸ Βοτανικὸ κῆπο, ἔγρυξεν ὀργίλως ὁ Σίμων κύπτων πάλιν ἐπὶ τοῦ καταστήτου του.

— Δὲν ἔχει ἀνάγκη τὸ Βοτανικὸ κῆπο ἡ κυρία Μαρκέλλα, ἐξηκολούθησεν ἀτάραχος ἡ Τριανταφυλλιά. Τὸ κορίτσι ἔχασε τὴν πῶς καλὴ φιλενάδα της, εἶνε καταλυπημένη, καὶ δὲ σὰς το λέει. Θέλει νὰ μιλήσῃ γιὰ τὴ μακαρίτισσα τὴν κυρία Ἑρμίνην μ' ἐκείνους πού τὴν ἐγνώρισαν καὶ ἔπειτα ὁ Ροβέρτος ἦταν ὁ δάσκαλός της, καὶ τί καλὸς δάσκαλος! λεπτὸ δὲν της ἐπῆρς: τὸ λοιπὸν ἂφ' οὗ δὲν του ἔδωκε κανεὶς λεπτά, πρέπει νὰ του χρωστᾷ τὸ ἐλάχιστον κάποιον χάρι. Ἀγ καλὰ καὶ δὲν ἔχετε ἀνάγκη νὰ σὰς τα εἰπῶ ἐγὼ αὐτὰ τὰ πράγματα, σὺς τὰ ζέρετε καλλίτερα μου. Εἰσπε ἀνθρώπος σπουδαγμένος καὶ ἐγὼ εἰμαι μὴ ὑπερέττω πού δὲν κόβει τὸ ξερὸ μου ἀπὸ τὸ ἕνα ἔς τὰ δύο.

Καὶ σιγήσασα ἐστάθη σιωπηλὴ, ἔχουσα ἀπλάνες τὸ βλέμμα, κατὰ τὸ σύνθηρες. Τὴν στιγμὴν βεβαίως ἐκείνην εἶλεπε τὴν οἰκίαν τοῦ Βρεῶ, τὸν Ροβέρτον περιλυτὸν καὶ καταπεποιημένον ἀντικρὺ τοῦ ἀσθενοῦς πατρὸς του. Ὁ Σίμων περιτρίψας τὸ καλίσμα τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐνὸς τῶν ὀπισθίων ποδῶν παρετήρησεν αὐτὴν ἀγρίως.

— Καὶ τί τάχα ἐνόμισες ὅτι ἐγὼ θὰ βάλω τὸ κεφάλι μου ἄλλο νοικοκύρη ἐδῶ μέσα; Πήγαίνε ἔς τὸ μαγειρεῖόν σου καὶ α νὰ μὴν το κωνίσῃς ἀπὸ καί.

— Πάει καλὰ, κύριε, ἀπεκρίθη ἡ ἀτάραχος Τριανταφυλλιά. Ἐρῶ πολὺ καλὰ τὰ χρέη μου, κύριε: μὰ ἂν ἴσως καὶ θαρρῇτε πῶς εἰστε καλὸς πατέρας, ἔχετε μεγάλο λάθος, καὶ νὰ με συμπαθᾷτε.

Καὶ α ἔγινεν ἀστραπὴ μετ' ἀπιστεῦτος ταχύτητος ἀναλόγως τοῦ ὕψους καὶ τοῦ πάχους της, καὶ ὅτε ὁ Σίμων παραχρῆμα ἠγέρθη καὶ ἠθέλησε νὰ ἀνοίξῃ τὸ στόμα νὰ τὴ ἀποκριθῇ, οὐδὲν ἄλλο εἶδεν ἐνώπιόν του ἢ τὴν θύραν.

Ἐπερ ποτὲ καὶ ἄλλοτε ἐξωργισμένος, ἐνδομυχῶς πεπεισμένος ὅτι δὲν ἠδύνατο δι' ἐπιχειρημάτων νὰ ἀντικρούσῃ τὴν γηραιάν θεραπείαν, ἐκάθισε πάλιν καὶ ἐπανελάβε τὴν ἐργασίαν του. Ἀλλὰ τὰ ψηφία τῶν ἀριθμῶν δὲν ἤθελον νὰ παραταχθῶσιν εἰς γραμμὴν, ἐκηλίδωνε τὸ κατὰσπῆχον διὰ τῆς κατὰ κόρον ἐμβεβαπτισμένης γραφίδος του, καὶ τὸ ξεστήριον ἐποίει ἐπὶ τῶν καθαρῶν σελίδων τὸ ἔργον του, τὸ τέλειον μὲν καὶ ὀχληρὸν οὐχ ἦτον διὰ προσβλητικόν. Μετὰ ἡμῶν ὥραν ἐπειδὴ αὐτὸ μὲν κηλίδες ἐπολλαπλασίαζοντο, οἱ δὲ ἀριθμοὶ ἐπέμενον μὴ κατατασσόμενοι ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῶν τόπῳ, ὁ Σίμων ἔκλεισε τὸ κατὰσπῆχον, ἔλαβε τὸν πῆλόν του, καὶ ὀβριάζων τὴν λυχνίαν κατέβη εἰς τὴν ἐδδὸν σκανδαλιστὰς

εἰς ἄκρον τὴν θυρωρὸν, διότι ἦτο ἡδὴ ἐνδεκάτη περίπτου.

Ἔχει κάλλιστα τὸ νὰ ἐπανεῖλθῃ τις ἐξ Ἀμερικῆς, τὴν καρδίαν ἔχων μεστήν ὀργῆς καὶ ἐκδικήσεως, νὰ πῆσῃ ὡς ἐκ θαύματος εἰς τι καπηλεῖον τῆς Ἀδρης ἀναζητῶν τὰ δυσεύρετα, νὰ ἀνέυρῃ τὴν κόρην του καὶ νὰ τὴν ἐπανεύρῃ οὐχὶ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἐνδείᾳ καὶ ἐρημίᾳ, ἀλλὰ ἐν ἐξαιρετικῇ καταστάσει ὕλικώς τε καὶ ἡθικῶς, νὰ ἴδῃ ἐαυτὸν πατέρα, ἂφ' οὗ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐπίστευσεν ὅτι οὐδένα πλέον εἶχεν ἐπὶ γῆς ἐνθυμούμενον αὐτὸν μετὰ στοργῆς, πάντα ταῦτα ἔχουσι κάλλιστα. Ἄλλ' ὥμως τοσαῦτα ἀγαθὰ δὲν ἀπαιτοῦσιν εἰς ἀντάλλαγμα τὴν πλήρωσιν τινῶν καθηκόντων;

Ἀχ! τὰ καθήκοντα καὶ τὰ δικαιώματα! Πόσον τὰ δύο ταῦτα πράγματα εἶνε ἀσυμβίβαστα. Ἀμφοτέρω τείνουσι νὰ συναφθῶσι στενότερα τὰ μὲν καθήκοντα ἐντὺθεν, τὰ δὲ δικαιώματα ἐκείθεν: τὰ καθήκοντα μὲν πρὸς τὸ μέρος τῶν ἄλλων, τὰ δικαιώματα δὲ πρὸς τὸ μέρος ἡμῶν! Ἀρμένως ἀναγνωρίζομεν τὰ πρὸς ἡμᾶς καθήκοντα τοῦ πλησίον, ἀλλ' οὗτος ὁρεῖται νὰ ἀποδέχῃται τὰ δικαιώματα ἡμῶν, — δικαιώματα ἱερά, προημώμενα οἷου δήποτε ἄλλου πράγματος, — ἂφ' οὗ εἶνε ἡμέτερα.

Ἀναμφιβόλως παρὰ τὴν ἀξιοσέβαστον ταύτην συλλογὴν τῶν δικαιωμάτων, παραδεχόμεθα: ὅτι ἀναγκαῖον εἶνε νὰ ὑπάρχωσι καὶ τινὰ καθήκοντα, ὅσα φέρ' εἰπεῖν, ἕκαστος τηρεῖ ἵνα μὴ διαφέρῃ τῶν ἄλλων, καθήκοντα οὐσιωδῶς κοσμικὰ καὶ κοινωνικά. Ὅθεν ὁ Μονφόρτ εἶχε διανοηθῇ ἀπαξ διὰ παντός ὅτι ἡ κόρη του ἐγκαταλειφθεῖσα τυχαίως ὑπ' αὐτοῦ, οὐδεμίαν ἔχοντας διὰ τοῦτο εὐθύνην, οὐδὲν ὀφείλει πλέον νὰ ὀφείλῃ εἰς ἄλλον ἢ εἰς αὐτόν. Ἐμελλε νὰ δαπανήσῃ εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῆς Μαρκέλλας ὅτι ἦτο δέον, καὶ ἐπὶ πλέον τοῦ δέοντος, ἐργαζόμενος πρὸς ἀπόκτησιν χρημάτων, ἀκριβῶς τότε ὅτε εἶχεν ἡδὴ διανοηθῇ ὅτι ἠδύνατο τοῦ λοιποῦ νὰ ἀναπαυθῇ καὶ αὐτός.

Ἀλλ' ὅμως εἰς ἀντάλλαγμα τῆς δαπάνης καὶ τῶν μόχθων του, ἡ ἐκπαίδευσίς τῆς κόρης του, ἔξ αὐτοῦ καὶ μόνου ὀφείλει νὰ ἐξαργυρᾷται, αὐτοῦ μόνου κρίνοντος καὶ κανονίζοντος τὰ πάντα.

Τούτου ἀπαξ τεθέντος, ὁ Σίμων ἔκρινεν εὐθὺς ἔαρχῃς ὅτι ἱκαναὶ ἦσαν αἱ γνώσεις τῆς Μαρκέλλας, καὶ δὲν ἦτο χρεια νὰ μάθῃ πλεονα. Καὶ ἀληθῶς ἐγίνωσκε πολλὰ πράγματα ἀνώτερα τῆς ἡλικίας της, ὑπὸ τὴν ἐπιμελὴ καὶ εὐφροεστάτην ἐπιτήρησιν τοῦ Ροβέρτου.

Ἡ μητέρα της δὲν εἴξερε τόσα, διανοήθη ὁ Σίμων, καὶ ὅμως ἦτον πολὺ καλὴ γυναῖκα. Καὶ ταῦτα μὲν ἦσαν τὰ συμπεράσματα τῶν διανοημάτων του ὡς πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν τῆς κόρης του. Ἀλλ' ἐν τούτοις εἶχε τινα ἄοριστον συνειδησὶν ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ συζήσῃ μετ' αὐτοῦ μόνῃ, κατὰ τὸ διάστημα τῶν νεαν-

κῶν ἐτῶν, ἀτινά τὴν ἀπεχώριζον ἀπὸ τῆς ὥρας καθ' ἣν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀναλάβῃ τὴν διαίτησιν τῆς πατρικῆς οἰκίας καὶ μάλιστα νὰ λάβῃ ποῖαν τινα ἀνεξαρτησίαν.

Μᾶλλον συνηθισμένος εἰς τὰ Ἀμερικανικὰ ἔθιμα ἢ εἰς τὰ τῆς πατρίδος του, ὁ Σίμων αὐτὸν εἶλεπε τὴν ὥραν νὰ ἴδῃ τὴν κόρην του δυναμένην νὰ ἐξέρχεται μόνῃ ἀνευ τῆς συνοδείας τῆς Τριανταφυλλίας, ἣν ἐμίσει ἡδὴ ἱκανῶς.

Ἡ ὥρα αὕτη θὰ ἤρχετο, διότι τὰ πάντα ἐρχόνται, μάλιστα δὲ τὸ γῆρας. Ἀλλὰ τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Μονφόρτ παραδόξως εἶχε διαταράξῃ ἡ εἰσβολὴ καὶ ἐπέμβασις τῆς Τριανταφυλλίας εἰς τὰ ἐνδύμνα αὐτοῦ αἰσθήματα. Ἀλλὰ κυρίως εἰπεῖν ἡ Τριανταφυλλιά οὐδὲν ἄλλο ἐποίει ἢ ἐπανελάμβανε στεντορείως αὐτὸ τοῦτο, ὅπερ ἡ ἰδία του συνειδήσις πολλάκις ἡδὴ εἶχε ψιθυρίσῃ πρὸς αὐτόν, ὅτι δῆλα δὴ ἡ ἀπουσία του συνετέλεσεν ὥστε νὰ συνάψῃ ἡ κόρη του ὑποχρεώσεις μεγάλας πρὸς ἄλλους ἀνθρώπους, καὶ ὅτι αὐτὸς δὲν ἠδύνατο τώρα νὰ ἀποσβέσῃ τὰς ὑποχρεώσεις ταύτας: ὥστε ἦτο ἀναγκασμένος νὰ παραδέχῃται ἐν μέρει τὴν ἀνάμειξιν αὐτῶν εἰς τὰ περὶ ἀποκαστάσεως τῆς κόρης σχέδιά του. Ἀλλ' ὅμως τὸ ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ Μονφόρτ ἐμφωλεῦον ἰσχυρόγνωμον καὶ δεσποτικὸν καὶ ἰδιότροπον ὃν, ὅπερ οὐδέποτε ὑπνωττε πολὺν χρόνον, αἰφνης ἀφουπνισθὲν διεμαρτυρήθη μετὰ παραφορᾶς:

— Δὲ θέλω! ἀνεφώνησε. Μωρὲ δουλειὰ πού μας ἦρε! Τῆς ἔκαμαν καλὸ; Ἐ, καὶ ποῖς δὲν ἔκαμε καλὸ ἔς αὐτὸν τὸν κόσμον; Ἄν ἦτον ἡ κυρία Ἑρμίνην ζωντανή, ὑπομονή! Ἀμ' οἱ ἄλλοι τί τους χρωστῶ; Ὅτι τῆς ἔκαμαν τῆς Μαρκέλλας τῆς το ἔκαμαν ὅχι ἀγὰρ τὰ μαῦρά της τὰ μάτια; Ἀλλὰ γὰρ τὸ χατῆρι τῆς κυρίας Ἑρμίνης: τί ἀνάγκη λοιπὸν ἔχω ἐγὼ νὰ τους χρωστῶ χάρι;

Τὸ σόφισμα τοῦτο ἀνέπαυσε τελείως τὸ ἥμισυ τοῦ Μονφόρτ, τὸ δύσκολον καὶ κακόν. Νῦν δὲ ὑπελείπετο τὸ ἕτερον ἥμισυ ἂν δῆλον ὅτι ἡ Μαρκέλλα ἠγάπα τοὺς παλαιούς φίλους της, πρᾶγμα φυσικώτατον, δὲν θὰ τὴν ἐλύπει ἀπαγορεύων αὐτῇ νὰ τους βλέπει;

— Μπα! διανοήθη, ἡ Μαρκέλλα εἶνε νέα καὶ σὲ ἡλικία πού εύκολα κανεὶς ξεχάνει, καὶ αὐτὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς ὡς ὑποφέρει καὶ ἰγνάμι! Ἡ ζωὴ μας εἶνε ὅλο καὶ βάσανα καὶ πρέπει κανεὶς νὰ συνηθίσῃ ἀπὸ μικρὸς νὰ τα ὑποφέρει μετ' ὑπομονῇ. Κ' ἔπειτα δὲν εἰμαι τάχα ἐγὼ ἐδῶ; ὁ βίβη τὴν ἀγάπην της ὅλην ἀπάνω μου, καὶ ὅλους θὰ τους ξεχάσῃ. ἔτσι καὶ θὰ γίνῃ.

Οὐδὲν εύκολώτερον τοῦ νὰ φιλοσοφῇ τις περὶ τῶν ἄλλων — ὅθεν καὶ ὁ Μονφόρτ ἐπανῆλθεν οἰκαδὲ κατὰ πάντα εὐηρεστημένος καὶ αἰσθανόμενος ἀναφυχὴν καὶ ἀνακούφισιν μεγίστην ἐκ τοῦ μικροῦ του περιπάτου.

Τὴν ἐπιοῦσαν εὐθὺς μετὰ τὸ πρόγευμα, παραλαβὼν τὴν κόρην, τοῦ περιήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν πόλιν, ἐγευμάτισε μετ' αὐτῆς ἐν τινὶ ἐστιατορίῳ, καὶ τὴν ἐπανήγαγεν εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἐσπέραν κατεχομένην ὑπὸ σφοδρᾶς ἡμικρανίας, ἕνεκα τοῦ πολλοῦ καμᾶτου καὶ τῆς τροφῆς εἰς ἣν ὁ ἀτόμαγός της δὲν ἦτο συνηθισμένος. Σημειωτέον δὲ ὅτι οὐδέποτε ἄλλοτε ἡ Μαρκέλλα ἐδῆλωσε τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἐξέλθῃ εἰς περίπατον· διότι τὸ πείραμα τοῦτο ἀπέσβεσεν ἐν αὐτῇ, πᾶσαν τὴν πρὸς διασκέδασιν ὀλίγην αὐτῆς προθυμίαν καὶ ὀρεξιν.

ΔΕ

Ἡ δὲ Τριανταφυλλιά οὐδὲν ἔλεγε. Καὶ ὁ μὲν γινώσκωντες αὐτὴν, διέβλεπον ἐν τῇ σιωπῇ της ταύτῃ θυέλλας καὶ θυέλλας· ἀλλ' ὁ Σίμων ἔπατο ἄνω τῶν γηίνων νεφῶν ἐνθα μυκάται ὁ κεραυνός. Ὁ τι ἐκέρδιεν ἐκ τῆς ἐργασίας του ἰπῆρκει εἰς συντήρησιν τῆς οικογενείας, καὶ δὲν ἦτο ἡναγκασμένος νὰ ἐπιβάλλῃ χεῖρα ἐπὶ τοῦ μικροῦ κεφαλαίου ὅπερ εἶχε κομίσῃ ἐξ Ἀμερικῆς. Ἀφαιρουμένων τῶν δαπανηθέντων εἰς τὰς πρώτας ἀνάγκας καὶ εἰς τὴν πρώτην ἐγκατάστασιν, ὑπελείποντο τῷ Μονφόρτ τρίακοντα περίπου χιλιάδες φράγκων, ἡ προξὶς τῆς κόρης του.

Αὐτὸν δὲν τον ἔμελε νὰ ἐργάζεται καὶ μέχρι τελευταίας του πνοῆς... αὐτὸς ἡγάπα τὴν ἐργασίαν.

Ἡ Τριανταφυλλιά εἶχεν ἐγχειρίσῃ εἰς τὴν Μαρκέλλαν, μάλιστα ἀριουμένην καὶ ἀποποιουμένην, τὰ περιττά τρισχίλια φράγκα τὰ διαπεπιστευμένα αὐτῇ ὑπὸ τῆς μακαρίτιδος Ἑρμίνης ἵνα τὰ φέρῃ εἰς τὴν τραπέζαν, καὶ ὡς ἐνηυμείσθῃ, δὲν ἔλαβεν τὸν καιρὸν νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς κυρίας της.

— Εἶνε δικά σου, κόρη μου, εἶχεν εἰπῇ ἐπαυελιμένως πρὸς τὴν Μαρκέλλαν μὴ τα δώσῃς ἔς τὸν πατέρα σου, εἶνε καλὸς ἄνθρωπος ἀλλὰ ἴλιγο παραζενος· ἐν τοῦ κατέβῃ καμμιά μέρα νὰ γυρίσῃ πάλι ἔς τὴν Ἀμερικὴν.

Ἡ δὲ Μαρκέλλα σκανδαλισμένη ἐπὶ τῇ ὑπονοίᾳ ταύτῃ τῆς Τριανταφυλλιάς, ἀντίλεγεν, ἀλλὰ ἡ Τριανταφυλλιά ἦτο ἀμετάπειστος, διότι θεωρεῖ τὸν ἀποτόμως εὐρεθέντα τοῦτον πατέρα, ὡς ἀπὸ μηχανῆς, καὶ οὐδὲν ἐπίστευεν ὅτι ἡ παρουσία του ἔμελλε νὰ διαρκέσῃ πολὺν χρόνον. Συγγνωστὸς ἴσως ἦτο ὁ φόβος οὗτος γυναικὸς διαβωσάσης τρίακοντα καὶ πέντε συνεχῆ ἔτη ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ ὥστε ἡ κορασίς ἡναγκάσθη διὰ τῆς βίας νὰ κρατήσῃ καὶ κρύψῃ μικρὰν τινα χρηματοθήκην ἀσχημοτάτην, περιέχουσαν τρία χιλιάδες φράγκα τραπέζικα γραμμάτια.

Καίτοι δὲ τὰ ἐπιχειρήματα τῆς Τριανταφυλλιάς ἦσαν ἀκαταμάχητα, ἐνυπῆρχεν ὅμως ἐν τῇ μυστηρίῳ τούτῳ πρᾶγμα τι, ὅπερ ἰσχυρὸς ἀπέ-

κρουσεν ἡ εἰλικρινὴς φύσις τῆς Μαρκέλλας. Προσέτι δὲ κατεῖχεν αὐτὴν ἑτέρα τις ἀμφιβολία μετ' οὐ πολὺ μεταβληθεῖσα εἰς βεβαιότητα, ὅτι δηλὰ δὴ εἶχε καιρὸν νὰ μελετᾷ δε τὴν μόνη, μόνον σύντροφον ἔχουσα τὸ ράψιδόν της.

Τέλος ἡμέραν τινα ἀποφασίσασα μεγάλην ἀπόφασιν, ἐζήτησε παρὰ τοῦ πατρὸς της τὴν ἄδειαν νὰ πορευθῇ εἰς τὸ νεκροταφεῖον νὰ σταλίσῃ δι' ἀνθέων τὸν τάφον τῆς μακαρίτιδος Ἑρμίνης.

Ὁ Μονφόρτ συνωφρύνθη μὲν, ἀλλ' ἔδωκε τὴν ἄδειαν. Ἀπῆλθε λοιπὸν ἡ Μαρκέλλα μετὰ τῆς Τριανταφυλλιάς ἐν ᾧ ὁ Σίμων ἦτο ἐν τῇ ἐργαστηρίῳ του, καὶ οὕτω πῶς ἐξετέλεσαν ἀκωλύτως τὸ εὐσεβὲς αὐτῶν ἔργον.

Ἐξελθούσαι τοῦ νεκροταφείου σιωπηλαὶ κατὰ θυνοῦσαν αὐτομάτως καὶ ἄνευ τινὸς προηγουμένης ἀποφάσεως, εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἱατροῦ. Ὁ ἱατρὸς ἔλειπεν εἰς ἐπίσκεψιν τινα, ἡ δὲ γηραιὰ θεράπεια ὑπεδέξατο αὐτάς μετὰ προθυμίας πολλῆς, προσήνεγκεν εἰς αὐτάς ἓν ἑνα δακτυλάκι χρυσοῦ καὶ διπυρον. Ἐξέστη ἰδοῦσα τὴν Μαρκέλλαν τόσον μεγάλην, τόσον σοβαράν, σωστὴν γυναῖκα... μόνον ὀλίγον ἰσχνήν, — ἀλλὰ το εἶχεν ἡ ηλικία της — συνθηροποιτέρα παρ' ὅσον ἔπρεπεν ἐκ τῆς δεκαετίας της ἔτη, ἀλλὰ εἶνε καὶ τοῦτο, ὅτι ἤρξετο ἐκ τοῦ νεκροταφείου. Μετ' ὀλίγην ὥρην ἡ Τριανταφυλλιά καὶ ἡ Μαρκέλλα ἀναέεσαν εἰς τὴν πιστὴν θεράπειαν μυρίας ὥσας προσήκει πρὸς τὸν ἱατρὸν, ἀπῆλθον.

— Πηγαίνουμε μὲ τὸ λεωφορεῖο, εἶπεν ἡ Τριανταφυλλιά βλέπουσα πρὸς τὴν Μαρκέλλαν λαβρῶν βλέμμα, ὅπερ ἐποίει συνήθως ὡς αἰεὶ ἐμνηνῆτο ἐν αὐτῇ ἔκτακτόν τι.

— Ὅχι, ἐπεκρίθη εὐθαρσῶς ἡ Μαρκέλλα· πᾶμε ἔς τοῦ κυρίου Βρεῶ.

Αὐτὸ τοῦτο ἀκριδῶς ἤθελε καὶ ἡ Τριανταφυλλιά, ἀλλὰ δὲν το προέτεινεν αὐτῇ πρώτη, προτιμῶσα νὰ βλέπῃ τὴν κορασίδα ἔχουσαν ἐκ ποτε τὴν πρωτοβουλίαν.

Ἡ Μαρκέλλα λοιπὸν ἔαρουσε τὸν κώδων τῆς θύρας, αὐτὴ εἰσῆλθε πρώτη, καὶ πρώτη ἐπ' ἐν τῇ χεῖρᾳ πρὸς τὸν Ῥοβέρτον. Ἡ Τριανταφυλλιά δὲν τὴν ἀνιχνώριζε πλέον, καὶ μετ' ἀπορίας διεννοεῖτο πῶθεν ἡ τοικύνη μεταβολὴ τοῦ χαρακτῆρός της.

Μετὰ τὰς πρώτας ἀμοιβαίας ἐγκαρδίους προσρήσεις, ὁ νέος εἶπε:

— Θὰ σὰς πᾶγω ἔς τὸν πατέρα μου.

— Ὡρὰ ἀμέσως, ἐπεκρίθη ἡ κορασίς. Ἐποκρίθη νὰ σὰς εἰπῶ, κύριε Ῥοβέρτε, νὰ σὰς ἐκπαιδύσω καὶ ἐγὼ.

Καὶ ἀνερευνίσαν ἐν τῇ θαλασσῇ της, ἐξῆλθεν καὶ ἀπέθικεν ἐπὶ τῆς τραπέζης τὴν παλαιὰν καὶ ἀσχημον μικρὰν χρηματοθήκην τὴν περιέχουσαν τὰ τρισχίλια φράγκα. Ἡ Τριανταφυλλιά ἔδωκεν ἑκστατικῇ.

— Δὲν εἶνε δικά μου, κύριε Ῥοβέρτε, μοῦ τα ἔδωκεν ἡ Τριανταφυλλιά, ἀλλὰ καὶ τῆς Τριανταφυλλιάς δὲν ἦτον δικά της. Ἐπιθυμῶ νὰ τα παραδώσω εἰς τὸν ἱατρὸν νὰ τα στείλῃ ἔς τοὺς κληρονόμους, ἀλλὰ δὲν τὸν εὐρήκαμεν, ἔλειπεν εἰς ἐπίσκεψιν. Θὰ μοῦ κάμετε λοιπὸν τὴν χάριν νὰ τοῦ τα δώσετε ὅταν τον ἴδῃτε;

Καὶ ὁ μὲν Ῥοβέρτος τὴν παρεθῆρεν ἐλθαμβός, ἡ δὲ Τριανταφυλλιά τείνας τὴν χεῖρα ἀνεφώνησε:

— Μ' αὐτὰ εἶνε δικά σου, κορίτσι μου. Δὲν ἔξερεις πῶς ἡ μακαρίτισσα ἡ κυρία Ἑρμίνη θὰ σ' ἔκανε κληρονόμα; της ἂν ἐκρόρτανε; Γιατί λοιπὸν τώρα θέλεις...

Ἀλλ' ἡ Μαρκέλλα ἐγερούσα ἐπέθηκε τὴν χεῖρά της ἐπὶ τοῦ ὤμου τῆς γηραιᾶς.

— Δὲν εἶνε δικά μου, Τριανταφυλλιά, καὶ τοῦ ἔξερεις πολὺ καλὰ! Δὲν θέλεις νὰ τα κρατήσῃς; σὺ, διότι δὲν εἶνε δικά σου. Ὡς λοιπὸν μοῦ δίνεις πρᾶγμα τοῦ δὲν εἶνε δικό σου; Γίνεται αὐτό;

Πρὸ τοῦ παιδικοῦ τούτου ἐπιχειρήματος ἡ Τριανταφυλλιά οὐδὲν ἠδυνήθη νὰ ἀντείπῃ.

— Καλὰ, Μαρκέλλα, εἶπεν ὁ Ῥοβέρτος διὰ τῆς βαρείας φωνῆς του, θὰ τα ἐγχειρίσω εἰς τὸν ἱατρὸν. Ἐλάμε πολὺ καλὰ, παιδί μου, σὲ ἐκπαιδύω.

— Ἀχ! ἐστέναζεν ἡρέμα ἡ Μαρκέλλα, ἐγὼ τὸ ἔξευρα ὅτι θὰ εὐχάρισθηθῇ!

Καὶ εἰλγῶσε κατὰ νεύσας τοὺς ὀφθαλμούς καὶ τὸ πρόσωπόν της ἐνέφανεν εὐδαιμονίαν ἡπαράμιλλον. Ἡ δὲ Τριανταφυλλιά πωπῶσα καὶ αὐτὴ ἐσπῶγγε τοὺς ὀφθαλμούς της.

— Πᾶμε νὰ ἰδοῦμεν τὸν πατέρα, εἶπεν ὁ Ῥοβέρτος δεικνύων πρὸς αὐτὰς τὴν ὁδόν.

Ὁ κύριος Βρεῶ καταγορευθεὶς, παρεθῆρσεν ἐπὶ πολλὴν ὥρην τὴν Μαρκέλλαν. Τὸ νεκρὸν ἐκεῖνο πρόσωπον ἦτο ὡς ἡλικιᾶ ἀκτὶς ἐν τῇ συνθηροποιῇ δωματίῳ τοῦ ἀσθενούς καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἐρημον μένον, καίτοι μεγίστη ἦτο ἡ πρὸς αὐτὸν στοργὴ τοῦ υἱοῦ του. Ἐν ᾧ δὲ διὰ ποικίλων ἐρωτήσεων προεκάλει τὴν στωμυλίαν τῆς κορασίδος, ὁ Ῥοβέρτος ἡρώτησε τὴν Τριανταφυλλίαν ταπεινῇ τῇ φωνῇ:

— Περνᾷ καλὰ;

Ἡ γηραιὰ ἀνένευσεν κινήσασα ταυτοχρόνως καὶ τὴν χεῖρα μετὰ τοσαύτης ζωηρότητος, ὥστε προσέειπε τὴν προσοχὴν τῆς κορασίδος· ἀλλὰ παρευθὺς κατασεύχασα ὑπὸ τῆς φρονήσεως τὴν ἀχανέστησιν της, συνεπλήρωσε ταπεινῇ τῇ φωνῇ τὸ κεφάλαιον τῶν βασιανστηρίων τοῦ Σίμωνος. Τοσαύτην δὲ εὐγλωττίαν εἶχεν, ὥστε οὐδέποτε θὰ τὴν ἐπῆρχετο ὀρεξίς νὰ σταθῇ, ἐάν μὴ τὸ ὠρολόγιον, σημαῖνον ἅμι μ., ἐνεθῆμιζεν αὐτῇ ὅτι ἦτο ὥρα νὰ παρασκευάσῃ τὸ φαγητὸν τοῦ ἀναπόδου ἐκεῖνου ἀνθρώπου.

— «Θὰ μοῦ δώσῃ τὰ παπούτσι», συνεπέρα-

νε λέγουσα ἡ Τριανταφυλλιά, ἔλκουσα τὰ δέματα τοῦ σκούφου της ὡς ἐάν ἦσαν τὰ ὠτα τοῦ Μονφόρτ.

— Μὴ λησμονήσῃς ὅτι τὸ σπῆτι μας εἶνε πάντοτε ἀνοικτὸ διὰ σέ... καὶ δι' ἐκείνην, προσέθηκε δισταζών.

— Εὐχαριστῶ, κύριε Ῥοβέρτε, εἶπεν ἡ γηραιὰ ἀνορθομένη ὡς δρῶς ὕψηλῃ καὶ στεναχάσα ἐξ ἀνακουφίσεως, δι' ὅα το ξεχάσωμεν. Ἐλα, Μαρκέλλα, πᾶμε.

Ἡ Μαρκέλλα ὑπήκουσε παρευθὺς. Ὁ κ. Βρεῶ εἰλκυσεν αὐτὴν πρὸς ἑαυτὸν καὶ τὴν ἡσπασθη τὸ μέτωπον μετὰ στοργῆς, διότι καθ' ὅλον τὸν βίον του ἐπόθησε νὰ ἔχῃ θυγατέρα, τὴν μεγίστην ταύτην παραμυθίαν τῶν χηρευόντων πατέρων. Εὐθὺς δὲ ὡς ἡ θύρα ἐκλείσθη καὶ ἡ ἡλικιᾶ ἀκτὶς ἐξηφανίσθη:

— Ἀχ! εἶπεν ὁ γηραιὸς περίλυπος, καὶ νὰ ἦτο δυνατόν νὰ τὴν ἐκρατούσαμεν ἐδῶ μαζί μας. Τί δυστυχία νὰ εὐρεθῇ ὁ πατήρ της!

Ὁ Ῥοβέρτος δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ γελᾷ ἀκούσας τὸ ἐγκώμιον τοῦτο τοῦ Μονφόρτ· ἀλλ' ἐνδομύχως τὴν αὐτὴν εἶχε καὶ αὐτὸς γνώμην.

(Ῥηται συνέχεια)

UN BALLO IN MASCHERA

Τὸ γνωστὸν εἰς πάντας μελόδραμα τοῦ Βέρδη «Un ballo in maschera» ἔχει ὑπόθεσιν εἰλημμένην ἐξ ὁμοίου μελοδράματος μελοποιηθέντος μὲν ὑπὸ τοῦ Auber, συνταχθέντος δὲ ὑπὸ τοῦ περηνώμου Scribe καὶ ἐπιγραφομένου Gustave III et le Bal masqué. Τὸ μελόδραμα τοῦ Scribe ἐκδόθη τὸ πρῶτον ἐν Παρισίοις ἐν ἔτει 1833. Τὸ ἰταλικὸν μελόδραμα εἶνε ὡς πρὸς τὴν ὑπόθεσιν πιστὴ ἀντιγραφή τοῦ μελοδράματος τοῦ Scribe, τὰ ὀνόματα μόνον τῶν δρῶντων προσώπων καὶ ὁ τόπος τῆς δράσεως μετεβλήθησαν, καὶ ἡ μουσικὴ τοῦ Βέρδη ἀντικατέστη τὴν τοῦ Auber. Ἀλλ' ὁ Scribe ἐν καὶ ὠνόμαζε τὸ μελόδραμα τοῦ «ἱστορικὸν μελόδραμα», δὲν ἔμεινεν ὅμως πιστὸς εἰς τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν εἶνε δὲ τοῦτο τόσον μᾶλλον παράδοξον, ὅσον τεσσαράκοντα μόνον ἔτη εἶχον παρέλθει ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ βασιλέως, τοῦ ὁποῦν τὸν θάνατον κατέστησε θέμα τοῦ συνθέματος τοῦ ὁ συγγραφεύς, μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐκδόθη ἐν Παρισίοις τὸ μελόδραμα. Ἐπεὶ δὲ τὸ πολιτικὸν στοιχεῖον δὲν ἀρκεῖ εἰς θεμελίωσιν καλοῦ δραματικοῦ ποιήματος, ἠθέλησεν ὁ Scribe νὰ μεταμορφώσῃ τὸν δολοφονηθέντα βασιλέα εἰς ἥρωα ἐρωτικῆς μυθιστορίας λίαν ρωμαντικῆς, εἰς ἣν ἀναμιγνύονται ποικίλαι ταχῆαι ἅμα καὶ συγκινητικώταται περιπέτεια. Κατ' αὐτὸν ὁ Γουσταῦς ὁ Γ' ἡγάπα ἐμμανῶς τὴν γυναῖκα τοῦ πιστοτάτου φίλου τοῦ Ἀγκαρστρεμ καὶ ἡγάπατο ὑπ' αὐτῆς. Ὁ σύζυγος, καθ'

ἦν στιγμήν ὡς ἐκ θαύματος σώζει τὸν βασιλέα, τοῦ ὁποῦ ἡ ζωὴ ἠπειλείτο ὑπὸ συνωμοτῶν δολοφόνων, ἀνακαλύπτει τὸν ἀπόκρυφον ἐκείνον ἔρωτα. Βλέπων δὲ τὴν μὲν φίλιν του προδοθεῖσαν καὶ ἀτίμως ὑβρισθεῖσαν τὴν τιμὴν του, ἀποφασίζει ἀμέσως νὰ λάβῃ μέρος καὶ αὐτὸς εἰς συνωμοσίαν, τῆς ὁποίας σκοπὸς ἦτο τοῦ βασιλέως ὁ θάνατος. Ῥίπτουσιν οἱ συνωμόται κληῖρον περὶ τοῦ τίς νὰ πλήξῃ τὸν Γουσταῦν καὶ ὁ κληρὸς πίπτει εἰς τὸν ὑβρισθέντα Ἀγκαρστρεμ. Πορεύεται οὗτος εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ ἦν ἐσπέραν ἐδίδετο ἐκεῖ χορὸς μετημφισμένων, πλησιάζει τὸν βασιλέα καὶ πλήττει αὐτὸν θανασίμως διὰ τοῦ ἐγχειριδίου του. Μετ' ὀλίγας στιγμὰς ὁ Γουσταῦς ὁ Γ' ἐκπνέει.

Καὶ οὕτω μὲν ἐπλήξε τὴν ὑπόθεσιν ὁ Scribe, ἀλλὰ δὲν ἔχει οὕτω καὶ ἡ ἱστορικὴ ἀλήθεια, ἣν θὰ ἀρηγηθῶμεν ἐν τοῖς ἐξῆς.

**

Ὁ Γουσταῦς ὁ Γ' ἦτο μὲν ἐρωτόληπτος, ἀλλ' οὐδεμίαν ἔσχον σχέσιν οἱ ἔρωτές του πρὸς τὸν τραγικὸν τοῦ θάνατον. Πολὺ πρὶν ἢ θανασιμῶς πληγῇ εἶχον ἐπιδιώξει τὸν θάνατόν του πολυιδεῖς συνωμόται, καὶ μόνῃ ἡ τύχη κατ' ἐπανάληψιν τὸν ἔσωσεν ἀπὸ τοῦ σκοτοῦ ξίφους τῶν ἐχθρῶν του, ὧν οἱ πλείστοι ἀνῆκον εἰς τὸν στρατὸν καὶ εἰς τὴν τάξιν τῶν εὐγενῶν. Ὁ λαὸς καὶ ἡ μέση τάξις τὸν ἠγάπα διότι ἦτο γεναῖος, εὐφυὲς καὶ ἐλευθερίος, ἀλλ' ἐν ταύτῃ καὶ ἐπιθετικὸς, ἀσταθὴς καὶ θεατρικὸς. Μεγάλα συνελάμβανεν σχέδια, ἀλλὰ δὲν κατώρθωνεν οὐδὲ μικρὰς μεταρρυθμίσεις νὰ φέρῃ εἰς αἶσιν πέρας· ἤθελε νὰ πλουτίσῃ τὸν τόπον του, καὶ μὲ τὰς ἀνοήτους σπατάλας του τὸν κατέστρεφεν. Αἱ ποικίλαι περιπέτειαι, ἡ ἀταξία, αἱ ἐπιχειρήσεις αἱ τελημνηραὶ ἤρεσκον καὶ ὑπερβολὴν εἰς τὸ ἀνήσυχον πνεῦμά του. Ἦτο εἰκοσι πέντε ἐτῶν ὅταν ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον τῆς Σουηδίας· εἶχε δὲ καταλάβει εὐθὺς δι' ἐνὸς πραξικοπήματος ἀμέριστον τὴν ὅλην σχεδὸν ἐξουσίαν, κατὰ δὲ τὰ λοιπὰ εἴκοσιν ἔτη τῆς βασιλείας του πᾶσά του ἐνέργεια σκοπὸν εἶχε κύριον νὰ συγκεντρώσῃ εἰς τὰς χεῖράς του καὶ τὴν ὑπολειπομένην ἀκόμην μεριδα. Εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς τῆς βασιλείας του τὸ πλείστον μέρος τῶν εὐγενῶν εἶχον καταλίπει τὴν αὐλήν διὰ παντός· προτιμότερον θὰ ἦτο διὰ τὸν βασιλέα νὰ εἶχε τὸν λαὸν ἐναντίον του, διότι ὁ λαὸς ὑπομένει, γογγύζει, φωνάζει, ἀλλὰ μόνον οἱ μεγιστᾶνες ἤξευρον νὰ ἐξυπνίσουν συνωμοσίας.

**

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1792 ὁ Γουσταῦς ὁ Γ' ἐπανῆρχετο ἀπὸ τοῦ Ἀκσεργραν, ὅπου, τῇ εἰσηγήσει αὐτοῦ κυρίως, τοῦ καὶ ὁλοκληρίαν ἀφωσιωμένου εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἀπολύτου μοναρ-

χίας, εἶχε συνέλθει μικρὸν τι συνέδριον ἡγεμόνων καὶ εἶχεν ἀποφασίσει νὰ γείνῃ ἐνέργεια πρὸς ἀναστολήν τῆς προόδου τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως καὶ πρὸς στερέωσιν τοῦ Λουδοβίκου ΙΓ' ἐπὶ τοῦ θρόνου του. Ὁ Γουσταῦς ἐπανελθὼν εἰς τὸν βασιλεῖον του συνεκάλεσε τὴν σουηδικὴν Δίαιταν εἰς Γεφλὴν ἕνα λάβῃ παρ' αὐτῆς πιστώσεις διὰ τὴν εὐρίσκασιν εἰς μεγάλας οικονομικὰς δυσχερείας. Ὁ χειμὼν ἦτο δριμύτατος καὶ ἡ Δίαιτα συνήδρευεν εἰς τόπον ἀπομεμακρυσμένον ἀπὸ τῆς πρωτεύουσας ἐπίτηδες, ἵνα συνέρχωνται ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτεροι ἀντιπρόσωποι καὶ πληρώνται κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον εὐχερέστερον αἱ ἐπιθυμίαι τῆς αὐτοῦ Μεγαλειότητος. Ὅ,τι ὁ βασιλεὺς ἐζήτησεν ἐπεψηφίσθη.

Ἐπανελθὼν εἰς Στοκχόλμην, ὁ Γουσταῦς ὁ Γ', ὅστις ἠγάπα τὰς διασκεδάσεις καὶ τὰ θεάματα, ἀπεφάσισε νὰ δοθῇ χορὸς μετημφισμένων ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Αὐλῆς, τὴν παρασκευὴν θ' μαρτίου, ἀλλὰ τόσον εἶχεν ἐπιταθῇ τὸ ψῆφος, ὥστε ἀνεβλήθη ὁ χορὸς διὰ τὴν παρασκευὴν, 16 τοῦ αὐτοῦ μηνός.

Τὴν πρωΐαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐπανῆρχετο ἀπὸ τὴν Ἀγαν, ἐξοχὴν κειμένην εἰς μίαν λεύγαν ἀπόστασιν ἀπὸ τὴν Στοκχόλμην καὶ εἰς τὴν ὁποίαν κατ' ἐξοχὴν ἠγάπα νὰ διατρέβῃ. Ἦτο ἔφιππος καὶ μόνον ὀλίγοι ἐκ τῶν πιστῶν ἀκολουθῶν του τὸν συνᾶδουν. Καὶ ἦν δὲ ἔστι-γμὴν ἐπρόκειτο νὰ εἰσχωρήσῃ ἐντὸς μικροῦ δάσους τὸ ὅποιον διασχίζει ἡ ὁδός, μίαν γυνὴ ἐκεῖ παρατυχοῦσα ἐρρίφθη μὲ ὀρμήν, πρὸ τοῦ ἵππου του.

— Στάσου, βασιλεῦ, ἐφώνησεν, ὁ θάνατος ἱππεύει πλησίον σου.

— Ὅπισω, τρελλή, ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς. Καὶ διῆλθε.

Ἡ γυνὴ ἐχάθη ἐντὸς τοῦ δάσους.

Εὐθὺς ἅμα ἐπέστρεψαν εἰς τὸ παλάτιον, ἐπιδόθη εἰς τὸν Γουσταῦν ἐπιστολή, ἣν ἄγνωστός τις εἶχε φέρεῖ καὶ εἶχεν ἀμέσως ἀπέλθει. Ἡ ἐπιστολὴ περιεῖχε περίπου ταῦτα·

«Δὲν ἀγαπῶ οὔτε ὑμᾶς οὔτε τὰς πράξεις σας, ἀλλ' ἡ συνειδήσίς μου δὲν μοῦ ἐπιτρέπει νὰ ἀποκρύψω τὸν κίνδυνον, τὸν ὅποιον διατρέχετε. Εἰς πολλὰς περιστάσεις ἐσώθητε ἀπὸ τοῦ φόνου, ἀλλ' ἐὰν ὑπάγετε τὴν ἐσπέραν ταύτην εἰς τὸν χορὸν θὰ φονευθῆτε».

Ὁ βασιλεὺς ἐπέδειξε τὸ γράμμα εἰς τὸν ὑπαπιστὴν του κόμητα τοῦ Ξόσεν, ὅστις κατὰ τὴν εὐρέθη πλησίον του. Ὁ κόμης, ὁ ὅποιος πολὺ ἠγάπα τὸν βασιλέα, ὥχρισε καὶ μετ' ἐπιμονῆς προσεπάθει νὰ ἀποτρέψῃ τὸν βασιλέα ἀπὸ τοῦ νὰ παρευρεθῇ εἰς τὸν χορὸν, ἀλλ' ὁ Γουσταῦς ἤρχισε νὰ γελᾷ λέγων· «Μήπως ἐκατοντάκις δὲν ἔλαβον ὅμοια ἀνόνημα γράμματα καὶ εὐγενέστερα μάλιστα— προσέθηκεν ἀστεϊζόμενος— Ἵππευτα ἂν θέλουν νὰ μὲ φονεύσουν, μήπως δὲν

ἡμποροῦν νὰ μὲ φονεύσουν εἰς τὸν δρόμον, εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἐδῶ; Ἀλλὰ δὲν τολμοῦν.

Καὶ ὁ Καίσαρ ἔλεγε παρόμοιον λόγον, λόγον ἐλαχιστόν καὶ προκλητικόν, ὅστις ἐστοίχισε τὴν ζωὴν εἰς ὄχι ὀλίγους ἡγεμόνας ἀπὸ τοῦ Καίσαρος ἕως τῶρα.

**

Τὴν ἐσπέραν ὁ βασιλεὺς παρέστη εἰς τὴν διδασκαλίαν γαλλικῆς κωμωδίας ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Αὐλῆς, ὅπου ἐμελλε νὰ γείνῃ καὶ ὁ χορὸς. Ἐδείπνησε κατὰ τὴν συνήθειάν του εἰς μίαν μικρὰν αἴθυσαν, ἡ ὁποία συνείχετο πρὸς τὸ θεάτρον, ἔπειτα ἐφόρεισε δάμινον καὶ προσώπειον καὶ ἐπορεύθη εἰς τὸ θεωρεῖόν του, ὅπου ἐμενεν ὄρθιος πλεον τοῦ ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας παρατηρῶν τοὺς μετημφισμένους, οἵτινες εἰσῆρχόντο εἰς τὴν αἴθυσαν.

Οὐδεὶς ἐκ τῶν τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας παρευρίσκετο εἰς τὸν χορὸν· ὁ βασιλεὺς ἦτο μόνος μὲ τὸν κόμητα τοῦ Ξόσεν, ὁ ὅποιος ἐρρίπτετο ἐκκληρ βλέμματα ἀνήσυχτα.

— Πούχασε, κόμη, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, ἂν ἤθελον νὰ μὲ φονεύσωσιν, ἡ ὑπόθεσις θὰ ἦτο ἤδη τελεωμένη.

Περὶ τὸ μεσονύκτιον, ὁ βασιλεὺς κατέβη ἀπὸ τὸ θεωρεῖόν του καὶ δούς τὸν βραχίονα εἰς τὸν κόμητα τοῦ Ξόσεν ἤρχισε νὰ περιπατῇ εἰς τὴν αἴθυσαν. Ὁ κόσμος, ἕνεκα τοῦ ψύχους, τὸ ὅποιον ἦτο δριμύ, δὲν ἦτο πολὺς· ἐξακόσιοι ἄνθρωποι περὶπου. Ὀλίγα λεπτὰ εἶχον παρῆλθαι, ἀπ' ὅτου ὁ βασιλεὺς εἶχεν ἀρχίσαι νὰ περιπατῇ, ὅτε αὐτὸς τι καὶ ὁ κόμης παρετήρησαν ὅτι ἡκολουθοῦντο κατὰ πόδας ὑπὸ δύο προσώπων μετημφισμένων μὲ μαῦρον δάμινον, οἵτινες ἐβάδιζον μὲ συμπεπλεγμένους τοὺς βραχίονας. Κατὰ τὴν αὐτὴν δέστιγμην, καὶ ἦν εἶχον παρατηρήσει τοὺς δύο μετημφισμένους, τρίτος τις μὲ μαῦρον ἐπίσης δάμινον, σταθεῖς ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, τῷ ἔθηκε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὤμου λέγων·

— Χαῖρε, ὡραῖέ μου μετημφισμένε.

Ἀμέσως ἡκούσθη ἐλαφρὸς κρότος πιστολίου, ὁ δὲ βασιλεὺς ἀποβαλὼν τὸ προσώπειον, ἐφώνησε·

— Μὲ ἐκτύπησαν... ἕνας ὑψηλὸς μὲ μαῦρον προσώπειον...

Ὁ ὅμιλος ὁ περιτοιχίζων τὸν βασιλέα διελύθη εἰς τὴν στιγμήν, καὶ τόσον μεγάλη ἔγεινεν ἡ ταραχὴ, ὥστε εὐκόλως οἱ συνωμόται ἐχάθησαν ἀναμέσον τοῦ πλήθους. Ἀλλ' εἰς ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς βασιλικῆς ἀκολουθίας προσέταξε νὰ κλείσωσιν αὐθωρεὶ τὰς θύρας καὶ οὕτως οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ ἐξέλθῃ.

Μετῆνεγκον τὸν βασιλέα εἰς τὰ ἰδιαιτέρὰ του δωμάτια καὶ εὗρον εἰς τὸν τόπον, ὅπου εἶχε κτυπηθῇ τὸ πιστόλιον, δι' οὗ ἐτελείσθη τὸ κακούργημα, ἕν μικρὸν ἐγχειρίδιον καὶ ἕν ἄλλο πιστόλιον γεμάτον μὲ δύο σφαῖρας, ὧν ἡ μία τετραγωνικὴ. Ὁ βασιλεὺς εἶχε τραυματισθῇ κάτω τοῦ

ἀριστεροῦ ἰσχίου, ἡ δὲ βολὴ εἰσχωρήσασα εἰς τὸ σῶμα εἶχε συμπαράσῃ εἰς τὴν πληγὴν μέρος τῆς μετᾶξης καὶ τοῦ ἐριούχου τῶν ἐνδυμάτων του.

Ἡ πληγὴ δὲν ἐγένετο δυνατὸν νὰ ἐξερευνηθῇ παρὰ πολλὰς ὥρας μετὰ τὴν εἰς τὸ παλάτιον μεταφορὰν του, δὲν ἔχασε δὲ τὰς αἰσθήσεις του οὐδ' ἐπὶ στιγμήν ὁ Γουσταῦς, ἡ δὲ ἀταραξία καὶ ἡ εὐστάθειά του ἐδίδον ἀδιαλείπτως θάρρος εἰς τοὺς περὶ αὐτόν.

**

Ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ χοροῦ ὁ μέγας μάγιστρος τῆς ἀστυνομίας προσέταξε νὰ παρελάσωσιν ἐνώπιόν του πάντες οἱ παρευρισκόμενοι, ἔλαβε δὲ σημειώσιν τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς κοινωνικῆς θέσεως ἐνὸς ἐκάστου ἐξ αὐτῶν. Οἱ συνωμόται ὑφιστάμενοι καὶ αὐτοὶ τὴν ρηθεῖσαν δοκιμασίαν ἀναμίζε μετὰ τοῦ λοιποῦ πλήθους, δὲν χάνουσι κατ' ὅλου τὰ θάρρους τῶν καὶ μένουσιν ἀδιάγνωστοι.

Ἀλλ' ἐν ᾧ ὁ μέγας μάγιστρος ἐνήργει τὴν μακρὰν ἐκείνην καὶ λεπτομερῆ ἐξέτασιν, εἶχεν ἤδη δώσει μυστικῶς προσηγορίαν νὰ ἀχθῶσι καὶ νὰ κλεισθῶσιν εἰς τὸν οἶκόν του πάντες οἱ ὀπλοποιοὶ τῆς Στοκχόλμης. Καὶ μόλις ἐτελείωσε τὴν ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Αὐλῆς ἐπιθεώρησιν, ἐπορεύθη εἰς τὴν κατοικίαν του καὶ ἀνέκρινεν ἕκαστον τῶν ὀπλοποιῶν κατ' ἰδίαν. Εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν μόλις εἶδε τὰ δύο πιστόλια τὰ εὐρεθέντα εἰς τὴν αἴθυσαν τοῦ χοροῦ, διεκήρυξεν ὅτι αὐτὸς πρὸ ὀλίγου χρόνου τὰ εἶχεν ἐπισκευάσει καὶ τὰ εἶχε καθαρῶς, καὶ ὅτι πρὸς τοῦτο τὰ εἶχε δώσει πρὸς αὐτόν ὁ λοχαγὸς Ἀγκαρστρεμ...

Ὁ Ἀγκαρστρεμ οὗτος, ὅστις κατόκει εἰς ταπεινὴν οἰκίαν ὅχι μακρὰν τῶν ἀνακτόρων, εἶχεν ἐπανέλθει εἰς τὸν οἶκόν του περὶ τὴν ἑκτὴν πρωΐν ὥραν· ἔπειτα, μετὰ μικρόν, εἶχε πάλιν ἐξέλθει καὶ εἶχεν ἀναμειχθῇ πρὸς τὸ πλήθος, ὅπερ πρὸ τοῦ παλατίου συνεζήτει περὶ τοῦ τραγικοῦ συμβάντος τῆς παρελθούσης νυκτός. Ὁ μέγας μάγιστρος, πορευθεὶς ἐκεῖ καὶ αὐτός, τὸν ἀνεγνώρισε, προσῆλθε πρὸς αὐτόν καὶ λαβὼν αὐτόν ἀπὸ τοῦ βραχίονος τῷ λέγει·

— Χαίρω πολὺ ὅτι σὰς ἀπήνητσα, καὶ τι σὰς ἤθελον.

Καὶ τὸν ἀπήγαγεν οὕτω χωρὶς νὰ νοήσῃ τις τίποτε.

Ἀναγκασθεὶς νὰ ἔλθῃ ὁ Ἀγκαρστρεμ εἰς ἀντιπαράστασιν πρὸς τὸν ὀπλοποιὸν τὸν ἐπισκευάσαντα τὰ πιστόλια ἔδειξε προφανῶς σημεῖα ταραχῆς καὶ ἀνέκραξεν·

— Ἡμῶν πολὺ ἀνότητος νὰ σοῦ εἴπω τὸ ὄνομά μου!

Ὁ Ἀγκαρστρεμ, πρῶτον σηματοφόρος εἰς τὸ σύνταγμα τῶν κυανῶν σωματοφυλάκων, εἶχεν ἤδη καὶ πρότερον ἀναμειχθῇ εἰς κακούργους ἀποπείρας κατὰ τοῦ βασιλέως, εἰς τοῦ ὁποῖου τὴν ἀφρόντιδα μεγαλοφυϊκῶν ὥφειλε τὸ ὅτι δὲν εἶχε

καταδικασθῇ εἰς θάνατον. Ἦτο τριάκοντα δύο ἔτων. Τὰ σγουρά του μαλλία καὶ τὸ μαῦρόν του καὶ πυκνὸν γένειον ἔδιδον εἰς τὴν φυσιογνωμίαν του ἄερα ἀγριότητος, τὴν ὁποίαν ἐπηύξανον ἐτι μᾶλλον τὰ σκληρὰ καὶ ἐκδικητικὰ αἰσθήματα, ὅψ' ὧν ἐνεπνέετο. Ἦτο ἕγγαμος καὶ πατὴρ δύο θυγατέρων, ἡ δὲ οἰκογένειά του δὲν εὕρισκετο τότε εἰς τὴν Στοκχόλμην.

Διεκήρυξεν ὅτι μόνος εἶχε συλλάβει τὸ σχέδιον νὰ φονεύσῃ τὸν βασιλέα, καὶ παρακάλεσε νὰ τὸν δικάσουν καὶ νὰ τὸν θανατώσουν ταχέως.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀνεκαλύφθη ὅτι τὴν ἀνώνυμον ἐπιστολήν εἶχε γράψῃ ὁ τάγματάρχης τῶν σωματοφυλάκων Αἰλλιεγχορν. Ἐμείνεν ἐκτελεκτοὺς μολὼν τοῦτο ὁ Γουσταῦος καὶ προσέταξε νὰ μὴ τὸν συλλάβωσι. Τὸν Αἰλλιεγχορν εἶχεν ἐμπλήσει ὁ βασιλεὺς παντοίων εὐεργετημάτων καὶ ὡς ἀδελφὸν τὸν ἠγάπα, καὶ ὅμως συμμετέσχε καὶ αὐτὸς τῆς κατὰ τοῦ εὐεργέτου του συνωμοσίας καὶ μόνον ὅτι δὲν ἔσχε τὸ θάρρος μέχρι τέλους νὰ ἐπιμείνῃ, ὡς εἶδομεν, εἰς τὸ κακούργημα του.

Πλείστοι μετ' οὐ πολὺ ἐγγνώσθησαν συνένοχοι. Τὸ συμβούλιον τῆς Ἀντιβασιλείας, τὸ ὅποιον ἀμέσως συνεκρότησεν ὁ βασιλεὺς, πλείστους συνέλαβεν ἢ καὶ προέβλεπε τὰς συνεπείας, τὰς ὁποίας θὰ εἶχε τὸ σχέδιον τῶν συνωμοστῶν, ἀλλὰ ταχέως ἀνεγνώρισεν ὅτι ἡ συνωμοσία ἦτο τόσο πολὺ διαδεδομένη καὶ τόσο εἶχε τοὺς μεμνημένους, ὥστε ἡ σύλληψις πάντων ἀπέβαινεν ἀδύνατος.

Συνελήφθησαν οἱ κόμητες τοῦ Χόρν καὶ τοῦ Ρίββιγγ, οἱ προσωποπῶδες μετασχόντες τῆς δολοφονίας, ὁ βαρὼν Πέκλιν, ὁ λοχαγὸς Ἐρενσθολ, ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἐν Ἰσπανίᾳ πρεσβευτοῦ τῆς Σουηδίας, ὁ κ. δὲ Στάελ, ἀδελφὸς τοῦ ἐν Γαλλίᾳ πρεσβευτοῦ, πολλοὶ ἄλλοι ἀξιωματικοί, πλείστοι δὲ ἄλλοι ἐτέθησαν ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν.

Ἡθέλησαν γὰρ συλλάβωσι καὶ τὸν βαρὼνα τοῦ Βαίμε, σημαντικὸν πρόσωπον, τοῦ ὁποίου ἦτο γνωστὸν τὸ πρὸς τὸν Γουσταῦον μῖσος. Ἀπὸ τοῦ 1772 δὲν εἶχε πατήσῃ εἰς τὴν Αὐλὴν, καὶ ἰδιωτεύων δὲ ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ ψυχὴ τῆς συνωμοσίας. Ἀλλ' ὅταν ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκόν του διὰ νὰ τὸν συλλάβωσι, τὸν εὗρον νεκρόν· εἶχε καταπίει ἰσχυρὰν δόσιν δηλητηρίου καὶ ἐξέπνευσεν μετ' ὀλίγου χωρὶς νὰ κάμῃ οὐδεμίαν περὶ τῶν συνωμοστῶν ἀποκάλυψιν.

Ὁ βασιλεὺς ἐξηκολούθει νὰ ζῇ, τῆς καταστάσεώς του λαμβανούσης ποικίλας διαδοχικὰς φάσεις. Τὸ τραῦμά του κατ' ἀρχὰς μὲν ἐθεωρήθη βαρύντατον, ἀλλ' ἔπειτα ἐνόμισαν ὅτι ἦτο ἐλαφρότερον. Οἱ ἰατροὶ ὅμως ἐνεκα τῆς πολυσυρκίας αὐτοῦ δὲν ἠδύναντο νὰ βεβαιωθῶσιν ἀκριβῶς περὶ τοῦ μέρους ὅπου εἶχεν εἰσδυσεῖ ἡ σφαίρα. Διὰ τοῦτο δὲν ἐτόλμων νὰ κάμωσιν εἰς τὰ τυφλά

ἐγχειρίσιν πρὸς ἐξαγωγήν αὐτῆς, καὶ ἐνόμισαν καλλίτερον νὰ ἀναμεινῶσιν εἰς οὐ ἥ πύσσις ἤθελε συμπαρᾶσθαι μέρος τῶν εἰσχωρησάντων εἰς τὴν πληγὴν τεμαχίων τῆς ἐνδυμασίας ἢ τῆς βολῆς.

Δυστυχῶς ὁ βασιλεὺς δὲν προεφυλάσπετο ὅσον ἀπῆται ἡ κατάστασίς του· ἔτρωγε πολὺ, ἐδίχετο καὶ ὠμίλει ἔλθῃ τὴν ἡμέραν. Ἡ διάθεσίς του δὲν εἶχε μεταβληθῇ, ἦτο ζωηρὸς καὶ ἡσυχολοῖτο περὶ τὰς ὑποθέσεις τοῦ βασιλείου του καὶ περὶ τὰ μέτρα, τὰ ὅποια ἐμελλον νὰ ἐξαπολύσῃ τὴν ἡσυχίαν τοῦ διαδόχου του.

Πολλὰς νύκτας ἐκοιμᾶτο ἀτάραχος ἐπὶ 12 ἢ ἐπὶ 14 ὥρας. Ἀλλ' ὅμως ἀπὸ τῆς 25 μαρτίου κατελήφθη ὑπὸ βήχους, τὸν ὁποῖον ἀπέδωκεν οἱ ἰατροὶ κατ' ἀρχὰς εἰς κρουσθῆμα — διότι μὲ ὅλον τὸ ἐπικρατοῦν ψυχὸς μετὰ βίας ἐπέτρεπε νὰ θερμαίνωσιν ἐνίοτε τὸ διαμάτιόν του, — ἀλλὰ μετ' ὀλίγον διεκήρυξαν ὡς λίαν ἐπιφοδόν. Ἐποδηήσαν μὲν ὅτι προήρχετο ἐκ πνευμονίας, ἀλλ' ἐνεκα τῆς ἄλλης αὐτοῦ καταστάσεως δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐμποδίσωσι τὴν χρῆσιν τοῦ κρέατος καὶ τοῦ οἴνου, οὐδ' αὐτὸν τῶν παγίων.

Τῇ 27 ἐφάνη βελτίωσις τις. Ἄν καὶ ὑπέσταν ὄχι ὀλίγον, συνωμίλησιν ἐπὶ πολλὴν ὥραν μετὰ τὸν διάδοχον, τῇ εἶδκε δὲ πατριὰς καὶ πολιτείας συμβουλίας, ἀποτελοῦσας τρόπον τινα τὴν διαθήκην του καὶ τὰς ὁποίας μετὰ λυγμῶν καὶ δακρύων ἤκουεν ὁ βασιλόπαις.

Τῇ 28 οἱ ἰατροὶ καὶ χειρουργοὶ ἐν συμβουλίᾳ ἐκήρυξαν ὅτι ἦτο λίαν κρίσιμος ἡ κατάστασις τοῦ βασιλέως. Τῇ δὲ ἐπομένη ἡμέρᾳ, 29 μαρτίου, δεκατρεῖς ἡμέρας μετὰ τὸ τραχὺν συμβῆν, ὁ Γουσταῦος ἔπνεε τὰ λείψθια. Ἰδεῖς θάρρος μέγα καὶ ὑπομονὴν κατὰ τὰς τελευταίας του στιγμὰς, ἐν ᾗ δὲ ὁ ἱερεὺς ὁ ἀναγιγνώσκων τὰς εὐχὰς καὶ τοὺς ψαλμοὺς διεκόπτετο ἀνὰ πάσαν στιγμὴν, ὁ βασιλεὺς τῷ ἔλεγε:

— Μὴ ταράττεσθε, πᾶτερ μου· μήπως εἶχετι νομίσαι ὅτι δὲν εἶμαι θνητός;

Τὴν ἐνδεκάτην ὥραν τῆς πρωῒας ὁ Γουσταῦος, ὁ I' ἐξέπνευσεν. Ἦτο τεσσαράκοντα 12 ἔτων.

Ὅτε ἡ νεκροτομὴ ἐπέτρεψε νὰ λάβωσιν οἱ ἰατροὶ πλήρη ἑννοίαν τῆς πραγματικῆς καταστάσεως τῆς πληγῆς τοῦ βασιλέως, εἰμίναν ἐκστατικοὶ ἰδόντες ὁφθαλμοφανῶς ὁποῖους πόρους πρέπει νὰ ὑπέφερε μετ' ἀληθείας ἀδιάσειστον εὐστέθειαν. Ἦτο δὲ τῷ ὄντι φοβερόν τὸ τραῦμα· ἐν ὅσῳν εἶχε συντριβῇ, τὴν ἡπαρ εἶχε προσβληθῇ τὸ μικρὸν δέρμα τῆς βολῆς εἶχε διασταλθῇ καὶ εἶχεν ἐντελῶς προσπαγῇ εἰς τὰ μέρη, πρὸς ἃ ἐβλήθη. Ἡ ἐξαγωγή τῶν κομματίων τῆς βολῆς θὰ ἦτο ἀδύνατος, ἡ δὲ πρὸς τοῦτο προσπάθεια ἤθελεν ἐπιφέρει ἀμέσως τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως.

Τὸ σῶμα τοῦ Γουσταῦου ἐξετέθη ἐπὶ μεγαλο-

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΤΑΞΕΙΔΙΟΝ

πρεπτοῦς κλίνης, τῇ δὲ 13 ἀπριλίου ἐτετέθη ἡ κηδεία· μετὰ ἓνα μῆνα ἔγενεν ὁ ἐπίσημος ἐνταφιασμός.

Ὁ βασιλεὺς οὗτος, ὅστις τόσο ἠγάπα τὸ θάνατον, ἐντὸς τοῦ θανάτου εἶχεν ἀνακηρύχθῃ καὶ ἐφορεύθῃ πάλιν ἐντὸς τοῦ θανάτου.

Ὁ Ἀγκαρστρεμ κατεδικάσθη τῇ 17 ἀπριλίου εἰς ἐπανειλημμένην μαστίγωσιν, εἰς ἀποκοπὴν τῆς δεξιᾶς χειρὸς καὶ μετὰ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας εἰς ἀποκοπὴν τῆς κεφαλῆς. Μετὰ δὲ τὸν θάνατόν του ὤρισθη τὰ μὲν ἐντόσθια νὰ ἐξαχθῶσιν ἐκ τοῦ σώματος, αὐτὸ δὲ τὸ σῶμα νὰ κοπῇ εἰς τέσσαρα μέρη. Ἡ φοβερὴ ἀπόφασις ἐξετετέθη κατὰ γράμματα· ἡ μόνη χάρις, ἡ ὁποία τῷ ἔγενεν, εἶπε ὅτι ἡ κεφαλὴ του συναπεκόπη μετὰ τῆς χειρὸς. Ἐξούθς δὲ μετὰ τὴν ἀποκοπὴν ἐτέθη ἡ κεφαλὴ ἐπὶ ὑψηλοῦ πασσάλου μετὰ ἐπιγραφὴν δολοφόνος τοῦ βασιλέως, κάτωθεν δὲ ἐκαρφώθη ἡ δεξιὰ χεὶρ. Τὰ ἐντόσθια ἐρρίφθησαν ἐντὸς λάκκου, τὰ δὲ τέσσαρα μέρη τοῦ κοπέντος σώματος προσεπάγησαν εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ ἱερῶματος.

Οἱ ἄλλοι συνωμοτὰς ταχέως ἠσύχασαν. Τὸ συμβούλιον τῆς Ἀντιβασιλείας, δίδον εὐρυτάτην ἐκτέλεσιν εἰς τὰ περὶ ἐπικεικίας τελευταία παραγγέλματα τοῦ ἐτοιμοθανάτου βασιλέως, εἶδει πρὸς αὐτοὺς ἀπίστευτον κραιπνότητα, ἐξ ἧς ἐγεννήθησαν παράξενοι ἀληθινῶς ὑποθέσεις.

Ὁ λαὸς ὁ ἀγαπῶν τὸν βασιλέα δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξηγήσῃ τὴν τόσῃ ἐπιαικίαν μάλιστα πρὸς τοὺς μετασχόντας τῆς δολοφονίας κόμητας τοῦ Χόρν καὶ τοῦ Ρίββιγγ. Διότι ὁ Χόρν ἦτο ὁ ὁποῖος κατὰ τὸν χορὸν ἔθηκε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὄμου τοῦ Γουσταῦου καὶ ἔκαμιν ὥστε νὰ τὸν ἀναγνωρίσῃ ὁ Ἀγκαρστρεμ, ὁ δὲ Ρίββιγγ εἶδεν τὸν βραχίονα εἰς τὸν Ἀγκαρστρεμ, καὶ ἦν στιγμὴν οὗτος ἐτέλεσε τὸ κακούργημα. Ἀμφοτέροι δὲ ἐξωρίσθησαν μόνον ἐκ τοῦ βασιλείου.

Ὁ στρατηγὸς Πέρκλιν περιωρίσθη ἐντὸς φρουρίου, ὁ δὲ Αἰλλιεγχορν, εἰς ὃν πολὺ ἐλογίσθη τὸ πλεονέκτημα τῆς σταλείσης ἐπιστολῆς, ἠδυνήθη ἡσυχῶς νὰ διαγᾶγῃ τὸν βίον καὶ νὰ ἀπολαύσῃ τοῦ πλούτου, τὸν ὁποῖον ὤφειλεν εἰς τὸν εὐεργετικὸν βασιλέα.

Σ,

Ρανίς μελάνης δύναται νὰ συνταράξῃ κόσμον. ὁλόκληρον.

Ὁ πικρὸς ἀπτευσμός ἐστὶν ἀληθινοὶ τῆς φιλίας.

Καθὼς τὸν ἥλιον ἐπισκοπεῖται τὰ νέφη, οὕτω τὸν λογισμὸν τὰ πάθη.

Ὁ φίλος ἐδάδιζε πλησίον μου ἔχων τὰ βλέμματα ἐστηρικμένα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, σιωπηλός, περίσκεπτος· σημείον ὅτι διωργάνιζεν ἐναντίον μου μακρὰν τινα αἰσθηματικὴν ἀνακοίνωσιν, ἐξ ἐκείνων ἃς εἶχον ἤδη τοσάκις ὑποστῇ· εἶμαι δι' αὐτὸν τὸ λευκωμα, ἐν ᾧ συνειθίζει νὰ τηρῇ τὰς σκέψεις καὶ τὰς ἐντυπώσεις του, τὰς χάρις καὶ τὰς θλίψεις του, μίαν πτερωτὴν παραδόξολογίαν, ἐν ἀτάκτως συνωφασμένον διήγημα, ἐν ποίημά χωρὶς μέτρων καὶ ὁμοιοκαταληξιῶν. Καὶ ὅταν πολλάκις τῷ λέγω αὐτὰ γὰρ δὲν τὰ γράφεις αὐτά; ὁ μὲν ἀπαντᾷ σοβαρῶς:

— Τὸ δύσκολον εἶναι εἰς ἡμᾶς εἰδῶ ὅχι πῶς νὰ γράφῃ κανεὶς, ἀλλὰ πῶς νὰ μὴ γράφῃ.

Ἐξηκολούθει ἡ ἄσκαπος ἡμῶν περιπλάνησις, ὅτε τὸν βλέπω αἰφνης κύπτοντα ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου καὶ λαμβάνοντα ἐκεῖθεν κάτι τι ἐν δίφραγκον.

— Ἐκαμεις τὴν τύχη σου, τῷ λέγω μεδιῶν.

Ἀλλ' ἐκεῖνος, δίχως ν' ἀπαντήσῃ, ἵσταται ἀκίνητος παρατηρῶν μετὰ τόσῃς τρυφερότητος ἐπὶ τῆς παλάμης του τὸ εὖρημα, ὥστε δὲν ἠδυνήθη νὰ κρητῇσῃ τὸν γέλωτα· μόνον ὁ Πετράρχης ἠδύνατο τοιοῦτοτρόπως νὰ προσβλέψῃ τὸ χειρόκτιον τῆς Αὐράς, ὅταν ἡ τύχη τὸ ἔρριπτε πρὸ τῆς ὁδοῦ του· ἡ τόση δὲ ποιητικότης τοῦ φίλου μου ἐκινδύνευε καὶ πρὸ τῶν ὁμμάτων μου νὰ μετατραπῇ εἰς ἀκραίην κωμικότητα. Ἠδυνάμην νὰ δικαιώσω τὴν συγκίνησίν του, ἀποδίδων αὐτὴν εἰς πραγματικώτερα αἰτία· ἀλλ' ἐγίνωσκον ὅτι κατὰ πάσαν ὥραν τοῦ ἔτους ἐντὸς τῶν θυλακίων του ἔβαλλεν ἕαρ αἰέποτε ἀργυροῦν.

Ὁ φίλος μου ἀνακύψας ἐνόησε τὰς σκέψεις μου, καὶ μετὰ τὴν συνήθη αὐτῷ συνοφύωσιν, ἐν ᾗ ἐκδηλοῦται τὸ μελαγχολικὸς ρεμβῶδες τῆς φύσεώς του, καὶ μετὰ τὴν ἡσυχὸν φωνὴν του, ἐν ᾗ ἀποτυπύεται ἡ ἡρεμία τοῦ χαρακτῆρός του, μὲ εἶπε: «Νὰ ἤξευρες, καυμένε, τί μὲ ἐνθυμίζει αὐτὸ τὸ δίφραγκον, τί μὲ ἐφέρειν ἔτσι ἐξάφνα ἔμπροστά μου, πῶς με ἐτράβηξε δώδεκα χρόνους ὀπίσω, τί καλοκαίρι μὲ παρουσίασε μέσα εἰς αὐτὸν τὸν χειμῶνα, δὲ θὰ μὲ γελούσες ἴσως. Σημείωσε ὅτι αὐτὸ εἶναι τὸ δεύτερον πρᾶγμα ποὺ εὕρισκω, καὶ μὲ ἐνθυμίζει τώρα τὸ πρῶτον μὲ εὖρημα... ἀλλὰ στάσου πρῶτον νὰ τὸ ἀποδώσω καὶ αὐτὸ εἰς ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον, ἂν δὲν ἀνήκη, ἀλλ' εἶνε δίκαιον νὰ ἀνήκῃ». Καὶ λέγων ἀπέθηκε τὸ δίφραγκον ἐπὶ τῆς ἡνέμενής χειρὸς τυφλῆς γραίας, ἐκαιτούσης ἐν ἄκρᾳ τινὶ τῆς ὁδοῦ, ἐξ ἧς διήρχομεθα τότε.

— Δὲν ἤμουν περισσσότερον, ἐξηκολούθησε μετ' ὀλίγον, ἀπὸ δεκατεσσάρων ἐτῶν παιδί· ἀκόμη δὲν εἶχα ἔβγει· ἔξω ἀπὸ τὴν πατρίδα μου, δὲν

ήξερα τί θα 'πὴ ταξίδι· ἡ μόνη θάλασσα, μετὴν ὅποιαν ἄφοδα εἶχα νὰ κάμω, ἦταν ἐκείνη ποῦ ἐτριγύριζε τὸ ἀκρογιάλι μας· κάθε μέρα σχεδὸν εὐρισκόμουν μὲ μία βάρκα μέσα εἰς αὐτή, καὶ ἐπήγαινα μαζί με ἄλλα παιδιὰ ἐπάνω εἰς ἕνα μεγάλο μεγάλο καΐκι, παληό, χωρὶς κατάρτια, ὀλιθερὸ σὰν μνημα, ἀραγμένο ἀπὸ χρόνη ὡς δέκα λεπτά μακρὰν. Ἦταν αὐτὸ τὸ μόνον ταξίδι ποῦ εἶχα ἐπιχειρήσει ὡς τότε· καὶ ὅμως ὅταν ἤκουα νὰ γίνεται λόγος εἰς τὸ σπίτι δι' ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ὑποφέρουν πολὺ ἀπὸ τὴν ναυτίαν εἰς τὰ ταξίδια, ἐγὼ ἀπαντοῦσα ὑπερηφάνως, ὡς νὰ εἶχα περάσει τὸν ὠκεανόν· «Ἐμὲ ποτὲ δὲ' μὲ πιάνει ἡ Θάλασσα!» Καὶ ὅμως τὸ γλυκύτερον ἀπὸ τὰ ὄνειρά μου ἦτο νὰ ταξιδεύσω. Ὅταν καθε Σαπτέμβριον ἐπισυνάμαμεν ὅλη ἡ οἰκογένεια ἐπάνω εἰς τὸ ἀτμόπλοιο τὸν μεγαλύτερον ἀδελφόν μου, ποῦ ἔφευγε διὰ τὰς Ἀθήνας, ἐγύριζα εἰς τὴν πόλιν γεμάτος ἀπὸ ἀνέκφραστον μελαγχολίαν· ἡ θέα τοῦ πλοίου, ὅπως ἦτον ὕψιλό καὶ πλατὺ, ὁ καπνὸς τοῦ σφυγίου τοῦ, οἱ κρότοι ποῦ ἔβγαιναν ἀπὸ τὰ βάρη τοῦ, ὁ θόρυβος ποῦ ἔκαμναν σιμά τοῦ βαρκάρηδες καὶ ναῦται, ὁ φόβος ποῦ ἔπαινε τοὺς ἐπιβάτας, ἡ θάλασσα ποῦ ἔφριζεν ὡς ἂν θυμωμένη τριγύρω τοῦ, μ' ἐξίππαζαν καὶ μ' ἐγόητευαν· ὁ ἀδελφός μου ἔφευγε διὰ τὰς Ἀθήνας, δηλαδὴ διὰ τὸν παρὰ δεικτον, ὅστις ἤρχιζεν ἀφ' οὗτο ἔβανε τὸ πῶδι τοῦ εἰς τὸ βαπόρι. Πῶς ἐξήλενα τοὺς μικροὺς συντρόφους μου, τοὺς ὁποίους τὸ καλοκαίρι ἔπαιναν μαζί τῶν οἱ γονεῖς εἰς τὰ ταξίδια. Διὰ τοῦτο ἐπέταξα ἀπὸ τὴν χαράν μου καὶ δὲν ἐτόλμησα νὰ τὸ πιστεύσω ἀμέσως, ὅταν ἔμαθα ὅτι ὁ θεὸς μου θὰ μὲ πάρῃ μαζί του εἰς ἕν ὠραῖον ταξιδάκι ποῦ ἐπρόκειτο νὰ κάμῃ ἕως τὴν Κεφαλληνίαν διὰ νὰ ἴδωμεν ἕνα ἄγνωστον συγγενή μας.

Τὸ ταξίδι μας ἐπραγματοποιήθη· μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης εἶχα πυρετόν, τὸν πυρετόν τῆς προσδοκίας· ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης μοῦ ἐφάνη ὅτι ἐμβῆκα εἰς νέαν περίοδον βίου· μοῦ ἐφάνη ὅτι ἄρχισα νὰ μεγαλύνω ἐγὼ πρὸ τοῦ νὰ μεγαλώσουν τὰ χρόνια μου. Ἀλλὰ δὲν πρόκειται τώρα νὰ σοῦ περιγράψω τὰς πρώτας ὑδοιορικούς συγγενήσεις μου, καὶ τὴν ζωνήν μου μέσα εἰς τὰ χαριτωμένα ἐκεῖνα χωρὶς τῆς Λειβαθοῦς, ὅπου ἐπέρασα δύο μῆνας, γεμάτους καλωσύνη, δροσιά, πρασιναῖα, σὰν καναρίνι μέσα εἰς τὰ χέρια τῆς ὠραιότερας καὶ περιποιητικωτέρας κόρης. Οἱ δύο ἐκεῖνοι μῆνες ἀνάμειξε εἰς τὴν φύσιν καὶ τὴν ἀπλότητα μὲ ἔκαμαν νὰ αἰσθανθῶ καὶ νὰ γνωρίσω περισσότερα ἀφ' ὅσα εἰς ὁλόκληρον ἔτη θὰ μ' ἐμάθαιναν τὰ σχολεῖα καὶ τὰ βιβλία μας. Αἰώνια θὰ ἐνθυμούμαι τὰς σκιερὰς καὶ μεγάλας ἐλπίδας, ἐκατὸ χρόνων ποῦ ἦσαν, τοὺς περιπάτους ποῦ ἔχονταν εἰς αὐτοὺς κάθε δειλινὸν ἢ εὐωδίας τῶν

γλαυκωτῶν ἀπὸ τὰ περιβόλια, καὶ τοὺς ἐστώσαντες τὰ κορίτσια, τὰ ὅποια μὲ τὴν ἀφέλειαν τῆς ἐξοχῆς ἀντάμωναν τὴν ἀρχοντίαν τῆς πόλεως· καὶ ἐκεῖνα πάλιν τὰ περιέργη καὶ ζωηρὰ πανηγύρια τῶν δὲν θὰ τὰ ξεχάσω· οὔτε ἐκεῖνας τὰς θαλασσινὰς ιστορίας, γεμάτας ἀπὸ συμβάντα καὶ κινδύνους, τὰς ὁποίας ἤκουα κάθε βράδυ ἐμπρὸς εἰς τὴν ὕβριν ἢ γύρω εἰς τὸ τραπέζι μετὰ τὴν πρῶταν, νὰ διηγούνται οἱ γέροντες ναυτικοί, παλαιοὶ καπετάνιοι, ἀπόμαχοι τῆς θαλάσσης, ἐν ᾧ ἡ σελήνη μᾶς ἐφώτιζε πλέον γλυκεῖα, σὰν νὰ ἦταν σὲ κορίτσια, μὲς ἀπὸ τοὺς κλάδους τῶν δένδρων καὶ ἀναβεν ἡ φαντασία μου καὶ ἔτρεχεν εἰς τὰ παράλια τοῦ Ἰούξεινου καὶ τὰ κύματα τῆς Ἀζοφικῆς μὲ τὰς διηγῆσεις τῶν.

Ἀλλ' ἐν τῷ μεταξύ ἔφευγαν αἱ ἡμέραι, τὸ καλοκαίρι εὐρίσκειτο εἰς τὴν δύσιν τοῦ, καὶ ὁ Σεπτέμβριος ἐσυμμάζευσεν τοὺς μικροὺς μαθητὰς ἀπὸ τὰς ὁρινὰς ἀναπαύσεις εἰς τὰ σχολεῖα τῶν. Ἐπρεπε καὶ ἐγὼ νὰ φύγω διὰ τὴν πατρίδα· ὁ πατέρας ἐγράφεν ἐπανειλημμένως εἰς τὸν θεόν μου νὰ μὴ ἀναβάλλῃ τὴν ἀναχώρησίν μου. Ἀλλ' ὁ θεὸς μου ἦτο ἡναγκασμένος ἐπὶ πολὺν καιρὸν ἀκόμη νὰ μένῃ ἐκεῖ· μὲ ποῖον νὰ μὲ στείλῃ; ἡ συγγενικὴ ματαξὺ Κεφαλληνίας καὶ τῆς πατρίδος μας δὲν ἦτο τόσοσιν πυκνὴ, ὥστε νὰ εὕρῃ εὐκολα ἕνα γνώριμον εἰς τὸν ὅποιον νὰ μ' ἐμπιστευθῇ· καὶ ἔπρεπε πρὸ πολλοῦ νὰ εὐρίσκωμαι εἰς τὸ σπίτι. Ὁ μόνος τρόπος, ὅστις ὑπέλειπετο, ἦτο νὰ μὲ στείλῃ μοναχόν. Καὶ λοιπὸν ἐν δειλινόν, ἐν ᾧ ἐγυρίζαμεν ἀπὸ μίαν μακρὰν, ἀλλὰ ὠραίαν ἐκδρομὴν, μοῦ ἀναγγέλλει ὁ θεὸς μου ὅτι αὐριον τὸ πρῶτ' θὰ ἀνεχώρουν μόνος.

— Μὴ σὲ μέλει, παιδί μου· ἐγὼ θὰ σοῦ βγάλω τὸ εἰστήριον· πρώτη θέσι μάλιστα· θὰ εἶσαι μέσα εἰς τὸν καλλίτερον κόσμον· θὰ σὲ ὁδηγήσω ἐπάνω εἰς τὸ βαπόρι καὶ θὰ σὲ συστήσω εἰς τὸν κυματωτόν. Ὁ πατέρας θὰ ἔρθῃ νὰ σὲ πάρῃ ἀπὸ τὸ βαπόρι. Δὲν εἶσαι πλὴν μικρός· πρέπει νὰ μάθῃς ἀπὸ τώρα νὰ ταξιδεύῃς.

Ἐνόμιζα ὅτι κανεὶς δὲν θὰ εἶχε τόσοσιν σκληρότητα νὰ διακόψῃ τὸ εἰδυλλίον μου. Εἶχα πιστεύσει μὲ τὴν παιδικήν μου ἀπλότητα ὅτι, ἀφοῦ τόσοσιν καλὰ μ' ἐδέχθη ἐκεῖνος ὁ τόπος, καὶ τόσοσιν ἐγὼ τὸν ἠγάπησα, τοῦ λοιποῦ θὰ ἀνήκωμεν ἀμοιβαίως ὁ εἰς εἰς τὸν ἄλλον. Εἰς ἄλλην περίστασιν τὸ ἀκουσμα τῆς ἀναχώρησός θὰ ἦτο ἀφορμὴ δακρύων καὶ ἀπελπισίας. Ἀλλὰ τότε ὕστερον ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ θεοῦ μου, συγκατένευσα χωρὶς νὰ εἴπω τίποτε. Ἦ σκέψις ὅτι θὰ ἀνεχώρουν μόνος, ἡ ὑπερήφανος συναίσθησις ὅτι θὰ κατάρθωνα κάτι τι, ὡς νὰ ἤμουν μεγάλος Κύριος, τὴν ἔκαμε γλυκεῖα γλυκεῖα, σχεδὸν ἐνχαρίστησι, τὴ Ὀλῖφι μου. Ναί! θὰ ἄφωνα ὑγίαν εἰς τοὺς ὠραίους τόπους ὅπου χωρὶς νὰ θέλω εἶχα

γνωρίσει ὅλας τὰς ἐμορφιαὶς τῆς φύσεως καὶ ὅλας τὰς ὠραίας γεροντικὰς ιστορίας, ἀλλ' ὅταν θὰ ἐγύριζα εἰς τὴν πατρίδα, θὰ εἶχα τόσα νὰ διηγούμαι εἰς τοὺς φίλους μου, καὶ ἐκεῖνοι θὰ μὲ ἀκούουν καὶ θὰ προσέχουν καὶ θὰ τὰ χάνουν, καὶ μάλιστα ὅταν φθῶναι εἰς τὸ μέγαλον ἐκεῖνο κεφάλαιον τῶν διηγῆσεών μου, εἰς τὴν ἐπιστροφὴν μου ἀπὸ τὸ θαυμαστὸν ταξίδι. Σημείωσε δὲ ὅτι ἔπαυσα τότε φοβερὰ ἀπὸ τὴν μεγαλομανίαν τῶν παιδιῶν· ποτὲ δὲν ἐπικραίνωμην τόσοσιν ὅσον ὅταν ἤκουον νὰ μὲ φωνάζουν «ὁ μικρός». Καὶ φαίνεται ὅτι ἡ φύσις, ὡς τιμωρίαν διὰ τὸ ἀνόητον ἐκεῖνο πάθος μας, μᾶς ἐπιφυλάττει, ὅταν γινώμεθα μεγάλαι, νὰ λαχταρώμεν τὸν θησαυρὸν τῆς παιδικῆς ἡλικίας, χωρὶς νὰ δυνάμεθα πλέον νὰ τὸν ἐπικραύωμεν.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν πρῶτ' πρῶτ' μὲν ἔφερεν ὁ θεὸς μου εἰς τὸ βαπόρι, καὶ μὲ ὠδήγησεν εἰς τὴν κοκκέαν μου, ἀφ' οὗ μ' ἐσύστησεν εἰς τὰς φροντίδας τοῦ καμαριώτου. Ἀλλὰ μόλις μ' ἐφίλησε, καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὴν βάρκα τοῦ, καὶ τὸ βαπόρι ἔβαλε ἀτμό, ἤρχισα νὰ κινούμαι ἄνω καὶ κάτω, νὰ ἐξετάζω τὰ πάντα, καὶ νὰ ἐπιδεικνύω μέσα εἰς τὸ πλῆθος τῶν ἐπιβατῶν ποῦ ἐπεριπατοῦσαν εἰς τὸ κατάστρωμα τὸ σπυλαμαῖον ἀνάστημά μου μὲ ἀνδρικήν ταπεινότητα. Ἀλλὰ ἔμαθα καὶ διαμέριος εἰς τὸν καναπὲν τῆς πρώτης θέσεως, ἄλλοτε ἐστεκόμουν σὰν νὰ ἤμην βαθεῖα συλλογισμένος, πότε ἐπεριπατοῦσα εἰς τὸ κατάστρωμα, καὶ πότε ἐλησμονοῦσα τὸν ἑαυτόν μου μὲ τοὺς συνεπιβάτας μου. Ἡ πρῶτα ἦτον καθαρωτάτη, ὁ ἥλιος ὁλόχρυσος ἐχύνετο ἐπάνω εἰς τὰ κύματα, καὶ ἐφώτιζε τὴν ἀνθηροτάτην σειρὰν τῶν βουνῶν τῆς Κεφαλληνίας. Οἱ ἐπιβάται ἀπαλαύουσι τὸν ὠραῖον καιρὸν, θορυβοῦσι, περιπατοῦν, συνδιαλέγονται, γελοῦν, καπνίζουν. Ἀλλ' ἐξ ὅλων τὴν παιδικὴν προσοχὴν μου ἐν ζεύγος προσελκύει· ἕνας ὕψιλος ἀξιοπρεπέστατος Κύριος μὲ λευκὰ γενεῖα, ἀρχοντικὰ φορέματα καὶ ἐπιδηλητικούς τρόπους, κάθηται πλησίον εἰς μίαν κόρην, ἥτις μόλις θὰ εἶνε δεκαεὶ ἐτῶν, κόρη τοῦ ἴσου, λιγερὴ καὶ ὁλόδροστη, μὲ ἀγάλματος ἀνάστηκα, καὶ δύο μάγουλα χνουδωτὰ καὶ χρωματισμένα σὰν ροδάκινα καὶ ὁφθαλμοὺς σκιερὸς ἡμοῦ καὶ λάμποντας, ὡς ἡ ὦρα τῆς δύσεως. Φαίνονται ὡς νὰ μὴ ἐννοοῦν τί γίνεται τριγύρω τους, καὶ εἶνε συμμαζεμένοι ὁ ἕνας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ ἄλλου. Δὲν ἀσωτεύουν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ τὰ βλέμματά των, πότε ἡσύχως συνομιλοῦν, καὶ πότε μαζί παρατηροῦν τὰς σελίδας ἐνὸς εἰκονογραφημένου βιβλίου. Δὲν ἤξεύρω γιατί δὲν ἤμπορούσα, ἀφ' οὗ τοὺς ἐκύτταξα μία φορὰ, νὰ γυρίσω ἄλλοῦ τὰ μάτια μου· μοῦ ἐφαινότο σὰν δύο μεγάλας θαυμασταὶς ζωγραφικαί, ὁ σεβαστὸς γέρων μὲ τὴν λευκὴν γενειάδα καὶ ἡ ὠραία νέα μετὰ ξανθὰ μαλλιά, τὰ ὅποια, καθὼς ἐσυνειθίζετο τότε, ἔφεταν εἰς δύο μακρὰς πλε-

ξίδας ἐπάνω εἰς τὴν πλάτην, ποῦ θὰ μοῦ ἐνθύμωζαν τότε τοὺς στίχους ἐκείνους:

Εἰς τοὺς ἀγγέλους τὰ πτερὰ ἐχάρισε σπολὴν
Κι' εἰς τὰς γυναῖκας ὁ θεὸς ἐδώρησε τὴν κόμην.

Τὸ ἀπόγευμα ἐβγήκαν ἀπὸ τὰ καμαράκια των, ὅπου τὸ μεσημέρι εἶχαν ἀποσυρθῇ, καὶ ἐκάθισαν εἰς τὴν αἴθουσαν. Ἀντικρὺ των καὶ ἐγὼ παρηκολούθουν προσεκτικώτατα ὅλα τὰ καμώματα των, γεμάτα ἀπὸ σεβασμὸν καὶ ἀπὸ στοργήν, καὶ μέσα εἰς ἐκείνην τὴν προσήλωσιν ἐν μόνον παράπονον ἐκρύπτετο· ἡ ὠραία κόρη, ἡ μεγάλη ἐκείνη κυρία, δὲν κατεδέχθη οὔτε μίαν φορὰ νὰ γυρίσῃ πρὸς ἐμὲ τὰ βλέμματά της· τοῦτο μ' ἐλυποῦσε κατάκαρδα· εἶχα τὴν ἀπαίτησιν νὰ μὴ μὲ βλέπουν πλέον σὰν παιδί, ἀφ' οὗτο μάλιστα ἐταξείδευα μονάχος μου· καὶ ἀφ' οὗ ἐγὼ εἶχα τόσοσιν λησμονηθῇ ἐνώπιόν της, διατί καὶ ἐκείνη νὰ μὴ προσέξῃ ὀλίγον εἰς ἐμὲ;

Μετ' ὀλίγον ἐσηκώθησαν διὰ ν' ἀναβῶν εἰς τὸ κατάστρωμα· ὁ κύριος λαμβάνει τὸ ἐπανωφόρι τοῦ ἀπὸ ἐν καθίσμα, ὅπου τὸ εἶχε ῥίψει. Ἀφ' οὗ ἔμεινα μόνος κάτω, ἐκρίνα καλὸν ν' ἀναβῶ καὶ ἐγὼ· ἀλλ' ἐν ᾧ ἐπερνούσα τὴν αἴθουσαν, δια-κρίνω σιμὰ εἰς τὸ καθίσμα ποῦ εἶχεν ὁ γέρος τὸ ἐνδυμά του, καὶ καί τι ποῦ ἔλαμπε· τὸ πέφκα, καὶ παρατηρῶ ὅτι εἶνε χρηματοφυλάκιον ἀπὸ ρωσικὸν δέρμα μὲ ἀργυρὰ ὀθλοκώματα· ἡμιανοιγμένον, παρουσιάζει εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου παχέαν δέσμη ἀπὸ χαρτονομίσματα· βέβαια θὰ εἶνε ἰδικὰ τους· τὸ κλείω ἀσφαλῶς, καὶ τρέχω εἰς τὸ κατάστρωμα:

— Κύριε, κύριε!

Ὁ κύριος στρέφεται πρὸς ἐμὲ βάρυς βάρυς, καὶ ἐκείνη μὲ παρατηρεῖ ἐκπεπληγμένη ὡς νὰ μ' ἔβλεπε τότε πρῶτον.

— Δικὸ σας εἶνε, μοῦ φαίνεται, αὐτό;

— Ἄ! τὸ πορτοφόλι μου! ἀνακράζει ὁ Κύριος, ἀπλώνων μὲ ὁρμὴν τὸ χέρι πρὸς αὐτό.

— Σὰς εἶχε πέσει κάπου εἰς τὴν αἴθουσαν, προσθέτω, καὶ ἀπομακρύνουμαι ἀξιοπρεπῶς, ἀφ' οὗ εὐσεβῶς ἐχαιρέτισα, καὶ τὴν εἶδα νὰ στρέψῃ πρὸς ἐμὲ μὲ φιλικώτατον χαμόγελον, μὲ βλέμμα ὅλον εὐγνωμοσύνη, καὶ τὴν ἤκουα νὰ λέγῃ:

— Γὰ φαντάσου, πατέρα, νὰ ἔπεφταν εἰς ἄλλα χέρια· καὶ εἶνε σχεδὸν ὅλη ἡ περιουσία μας μέσα....

Τὰ λόγια τῆς μ' ἐξέπληξαν· ἔτρεχαν κινδύνον τὰ χρήματά των σὰν ἔπεφταν εἰς ἄλλα χέρια! Δὲν ἤμπορούσα νὰ καταλάβω τότε ὅτι ὑπῆρχαν ἄνθρωποι οἵτινες θὰ ἐπρότιμων νὰ κερδίσουν τὸ χρηματοφυλάκιον, καὶ νὰ χάσουν καὶ τὸ βλέμμα καὶ τὸ χαμόγελον μιᾶς κόρης, ὡς ἐκείνη. Ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἤμουν τόσοσιν ὑπερήφανος ὅσον τότε διὰ τὴν μικρὰν ὑπηρεσίαν τὴν ὅποιαν ἀπέδωκα. Κι' ἐχρεωστοῦσα χάριν εἰς τὸ ταξίδι μου, ταξίδι

μεγάλου κυρίου. Μόλις εὐρέθην μόνος καὶ ἐλεύθερος, ἰδοὺ πῶς ἔγινε ἀμέσως ὠφέλιμος εἰς τοὺς ὁμοίους μου. Καὶ τὸ γλυκύτερον, ὑστερον ἀπὸ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἀφοῦ ἔπαυσα, κατὰ τὴν ἰδέαν μου, νὰ εἶμαι παιδί δι' αὐτοὺς, ἔπαυσε καὶ ἐκείνη νὰ εἶνε δι' ἐμὲ ἡ ἀκατάδεκτος μεγάλη κυρία, ποὺ τόσον μ' ἐπικραίνεν. Ἀπὸ τὴν στιγμήν ἐκείνην τὰ μάτια της ἐσταματοῦσαν ἐπάνω μου ὡς νὰ εἶμεθα παλαιοὶ φίλοι. Μίαν φορὰν μ' ἐπροσκάλεσε σιμά της, μ' ἐρώτησε πολλὰ, πολλὰ, καὶ ἦτον ὅλη προσοχὴ καὶ χαμόγελον. Καὶ ὅταν ἐτελείωσε τὸ ταξίδι μου, — τὸ ἰδικόν των ἐξακολουθοῦσε ἀκόμη, — καὶ ἦμουν ἕτοιμος νὰ ἔμβω εἰς βάρκα, μοῦ ἐφίξε τὸ χέρι μέσα εἰς τὸ ἐλαφρὸ καὶ ἀπαλὸ χεράκι της· τὸ χέρι ἐκείνο εἶδε τὴν εὐτυχίαν εἰς μικροὺς καὶ μεγάλους, καὶ ὅταν ἀκόμα τὴν ἐχρυσότουσαν εἰς ἓν πορτοφόλι.

Ἄλλοι κρατοῦν φυλαγμένους εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας των τὰς παλαιὰς γνωριμίας, ὡς ἄνη ξηρὰ εἰς τὰ βάθη τοῦ συρταρίου των, μὲ τὰ ὑποῖα εἶχαν σπολίζει ἄλλοτε τὰ στήθη, τὰ μαλλιά των, τὰ εἶχαν κρατήσει εἰς τὰ χεῖρά των, καὶ ἐχόρτασαν τὴ μυρωδιά τους. Ἄλλ' ἡ κόρη ἐκείνη, τὴν ὅποιαν οὐδέποτε πλέον εἶδα, μένει εἰς τὴν ἐνθύμησίν μου ὡς διαμάντι, τὸ ὅποιον εἶχα ἀντικρύσει ὀπίσω ἀπὸ τὰ κρύσταλλα ἐνὸς χρυσοπωλείου, καὶ δὲν ἤμπορούσα οὔτε νὰ τὸ ἐγγίσω, οὔτε νὰ τὸ ἀγοράσω. Τὸ δίφραγκον ποὺ εὐρέθην ἐμπρός μου μοῦ ἐνθύμησεν ἔξωφρα δλὴν αὐτὴν τὴν ἱστορίαν, καὶ ὅταν ἐπὶ ἐνόμιζες ὅτι κυττάζεις τὸ εὔρημα, ἐγὼ ἔβλεπα τὸ διαμάντι ποὺ ἀκτινοβολοῦσε...

— Ἰσως προσέθηκα. Ἀλλὰ τὸ δίφραγκον αὐτό, ὅταν τὸ εἶδες εἰς τὴν πτωχὴν ἐκείνην, δὲν ἤξιζεν ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸ πορτοφόλι, ὅταν τὸ ἀπέδιδες εἰς τὸν κύριόν του. Ἰσως μάλιστα βαρύνουσι περισσότερο ἀπὸ τὴν εὐγνωμοσύνην μιᾶς ὥρας αἱ εὐλογίαι μιᾶς δυστυχισμένης.

II.

ΠΩΣ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ

Ὁ ἀτμός, ὁ ἠλεκτρισμός, καὶ ἐν συντόμῳ, πάντα τὰ μέσα δι' ὧν ἐπιταχύνεται ἡ συγκοινωνία εἰσῆγαγον εἰς τὰς συναλλαγὰς καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλους σχέσεις τῶν λαῶν βαθεῖας τροποποιήσεις, περὶ τῶν ὁποίων δὲν ἔχομεν ἀρκούντως σοβαρὰν ἰδέαν.

Ἐν Γαλλίᾳ π. χ. διὰ τὴν ἐμπορικὴν ἀλληλογραφίαν ὑπάρχουσιν ἀκόμη ἐν χρήσει οἱ ἀτελεύτητοι τύποι. Ἡ συνήθεια τῶν ἐπιστολικῶν δελταρίων μᾶς ἐβελτίωσε κατὰ τι, καὶ ἀρχίζομεν νὰ καταργῶμεν τὰς σχολιοτενεῖς καὶ ἀνωφελεῖς ἐκείνας φιλοφρονήσεις, αἵτινες ἐν τῇ ἐργασίᾳ εἶνε ἀπώλεια χρόνου. «Ὁ χρόνος εἶνε χρῆ-

μα» εἶνε τὸ σύμβολον τῶν Ἀμερικανῶν ὡς καὶ τῶν Ἀγγλῶν. Ὁ Ἀμερικανὸς ὑπηρετεῖται ἤδη ἐν τῇ ἀλληλογραφίᾳ του ὑπὸ στενογράφου, τὴν πρῶταν, ἀμα τῇ ἀφίξει τοῦ ταχυδρομείου, ἀνοίγει τὰς ἐπιστολάς ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ στενογράφου του, πλησίον τοῦ ὁποίου εἶνε τεθειμένη γραφικὴ μηχανή, καὶ ἐν τῇ ἀμα τῇ ὑπαγορεύει τὴν ἀπάντησιν. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου διπλῶς ὠφελεῖται ἐν πρώτοις οἰκονομεῖ πολὺ τιμὸν χρόνον, τὸν ὅποιον ἀμέσως μετ' ὀλίγον ἀφισοῖ χρησιμώτερον εἰς τὰς ὑποθέσεις του, καὶ δεύτερον αἱ σκέψεις του ἀποδίδονται πιστότερον, ἢ ὅσον θὰ διηρμήνευε ταύτας τακτικὸς γραμματεὺς.

Καὶ ὅχι μόνον οἱ μεγάλοι βιομήχανοι, οἱ διευθύνται σπουδαίων ἐργαστασίων, προσφεύγουσιν εἰς τὴν συνδρομὴν τῆς στενογραφίας, ἀλλὰ καὶ μικροῖς, πωληταὶ πορσελάνης, ὑάλινων, σπόγγων, κ. λ., ἔχουσιν τὸν ἰδιαιτέρον αὐτῶν στενογράφον. Μόλις οὗτος σημειώσῃ τὸ νόημα τοῦ πάτρωνός του, τοποθετεῖται πρὸ τῆς γραφικῆς μηχανῆς, ἐκεῖ δ' ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ χειρῶν γραφόν του, θέτει τὰς χεῖρας ἐπὶ τῆς συσκευῆς, καὶ ἡ ἀλληλογραφία ἐτελείωσεν. Κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ χρόνον ὁ πάτρων, ἔχων εἶνε πολυάσχολος, κἀθίηται πρὸ τοῦ γραφείου του, ἐπὶ τοῦ ἀναλογίου τοῦ ὁποίου ὑπάρχουσιν ἐφηρμοσμένοι δύο τηλεφωνικαὶ συσκευαί· αἱ συσκευαὶ αὗται δὲν τίθενται ἀπώτερον πρὸς τὸ βᾶθος τοῦ δωματίου, διότι ἔπρεπε τότε, διὰ νὰ ὑπάγῃ πρὸς αὐτάς, νὰ κάμῃ τρία ἢ τέσσαρα βήματα, καὶ ἄλλα τόσα διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ, ἐξ ἡ ἁκτῶ βημάτων ἐν συνολῷ ἀνωφελῆ ἀπώλειαν.

Ἡμέραν τινά, ἐν Νέξ Γόρκη, ἐπορεύθην πρὸς ἐπίσκεψιν ἐνὸς ἐμπορικοῦ πράκτορος, πρὸς τὸν ὁποῖον ἤμην συστημένος. Ὁ πράκτωρ, οὗτος κατὰ καὶ εἰς τὸ ἐνατον πάτωμα. Ἀλλ' ὑπῆρχον ἐν τῇ οἰκίᾳ τρεῖς ἀνεγκυατῆρες ἐν συνεχείᾳ κινήσει. Ὁ πράκτωρ τηλεφωνικῶς ἐκοινῶνι μετὰ τοῦ τηλεγραφικοῦ γραφείου, δι' οὗ εὐρίσκειτο εἰς ἀνταπόκρισιν μετ' ὅλου τοῦ κόσμου. Ἐν Εὐρώπῃ, ἐξαίρεται προνομιοῦχων τινῶν, οὐδαμῶς εἶνε δυνατὸν διὰ τηλεφώνου νὰ διατάσσῃ τις τηλεγραφικὸν γραφεῖον, ὅπως ἀποστείλῃ ἐν τηλεγράφημα. Ἡμεῖς δὲν γινώσκομεν ἐτι νὰ μεταχειρισθῶμεν τὸ τηλεφώνον, ἢ μᾶλλον δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται ἀκόμη νὰ τὸ μεταχειρισθῶμεν, ὡς ὁ ἀπῆλθον αἱ ἀνάγκαι.

Παρ' ἡμῖν, ὅταν τις ἔχῃ ἀνάγκην νὰ δώσει παραγγελίαν τινά, πρέπει νὰ ἀπευθυνθῇ πρὸς τὸν παραγγελιοδόχον τῆς ἡδοῦ, καὶ τις οἶδε πόσος κενὸς ἀπώλυσται, ἐκτὸς τοῦ ἀπολεσθέντος πρὸς εὔρεσιν τοῦ ἰδιοδεσπόντου καὶ συνενόησιν μετ' αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐν Ἀμερικῇ, δὲν ἔχει τις ἢ νὰ καλέσῃ τοὺς messengers boys; εἶνε οὗτοι παῖδες 14 μέχρι 15 ἐτῶν, λίαν ἀγχινοὲς, ἀποστελόντες ἐταιρίαν, καὶ διανεμόμενοι μετὰ πολλῶν γρα-

φείων. Τὰ γραφεῖα ταῦτα εἰσὶ συνδεδεμένα διὰ τηλεγραφικῶν γραμμῶν, πρὸς τὰ ξενοδοχεῖα, τὰ δημόσια μνημεῖα, καὶ πρὸς οἰκίας ἰδιωτικὰς ἐτι. Ἐγχετὶ ἀνάγκην ἐνὸς τῶν νεαρῶν αὐτῶν δρομίων, κινεῖτε τὸν ἠλεκτρικὸν κώδωνα, προστρέχει οὗτος, λαμβάνει τὴν παραγγελίαν, ἀναχωρεῖ μετὰ σπουδῆς, καὶ ἐπιστρέφει ὁμοίως διὰ τὰ παραιτέρω. — Πόσον; — Πόσον. Πληρώνετε, καὶ τελεῖται ἡ ὑπόθεσις. Ὁ ταχυδρόμος αὐτὸς σὺς κοστίζει 1 δραχμὴν καὶ ἡμίσειαν τὴν ὥραν.

Θέλετε τούναντιον νὰ κάμετε ὁ ἴδιος τὸν δρόμον; Ἐγχετὶ εἰς τὴν διαθέσιν σας τὸν αἰτηρόδρομον τῆς μητρώπολεως, μετὰ τεσσάρων ἰδιαιτέρων γραμμῶν, χωρουσῶν μέχρι τῶν ἐσχάτων τῆς πόλεως. Ὑπάρχουσι τραῖνα διερχόμενα καθ' ὅσα λεπτά. Φθάνετε λοιπὸν εἰς τὸν προσηκόντα τόπον, ἀνέρχεσθε ἐπὶ τοῦ διερχομένου τραίνου, ἀναχωρεῖτε πάραυτα, ἐπιτιμῇ 25 λεπτῶν μόνον, οἷα δῆποτε ἂν εἶνε ἡ ἀπόστασις. Ὁ Παρισινὸς δὲ σὺς εἶπεν ὅτι ἔχει τὰ λεωφορεῖα. Ἄλλ' ὑπολογίσατε πόσον ἀπώλειαν χρόνου προσεῖν ἡ ὑποχρέωσις νὰ εἰσέλθῃτε εἰς γραφεῖον, νὰ λάβῃτε ἐκεῖ ἀριθμὸν, καὶ νὰ ἀναμένῃτε νὰ εὕρητε θέσιν.

Καθυστέρουμέν τῶν Ἀμερικανῶν τοῦλάχιστον ἐνα αἰῶνα· ὅταν οἱ πολλοὶ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἔρχονται εἰς Γαλλίαν, νομίζουσιν ὅτι μετηνέχθησαν εἰς τόπον ἄλλης ἐποχῆς. Ὅπως ἐφομοιωθῶμεν πρὸς αὐτοὺς, πρέπει ἀπολύτως νὰ ἀσφαλθῇ παρ' ἡμῖν πᾶν μέσον ἀνθρωπίνης δραστηριότητος, καὶ πᾶσα εὐκολία εἰς τὸ ἡμέτερον ἱμῖον, ἐξ ἐκείνων αἵτινες τοῦ λοιποῦ τῷ ἀναγκαιοῦσιν ὅπως παλαίσῃ δι' ἰσῶν ἐπλων.

M. Lourdelet

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΣ ΛΑΜΠΑΔΗΦΟΡΙΑ

Ἡ Ἀμερικὴ εἶνε ἡ χώρα τῆς προόδου, τῆς ταχύτητος καὶ τῆς ρεκαλίμας. Ὅσαςκις πρόκειται ἡ περὶ νέου τινὸς προϊόντος ἢ περὶ ἐκλογικῆς ὑποψηφιότητος, πάντα τὰ μέσα εἰσὶν ἐκεῖ πρόσφορα, ὅπως προκαλέσωσι τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ προϊόντος ἢ τοῦ υποψηφίου καὶ ἐκβάσωσι τὴν προσοχὴν τοῦ κοινού.

Οὕτως ἐν Νέξ Γόρκη, ἐπικειμένων τῶν τελευταίων προεδρικῶν ἐκλογῶν, ἐγένετο κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς 31 Ὀκτωβρίου ὑπὸ τῆς μερίδος ἐνὸς τῶν ὑποψηφίων προέδρων μεγάλῃ ἀνὰ τὰς ἡδοὺς διαδήλωσις δι' ἠλεκτρικῶν φῶτων, παρουσιάζουσα πρωτοφανὲς καὶ μοναδικὸν θέαμα. ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν μέχρι τούδε φαταφῶν καὶ λαμπαδοδρομιῶν, τῶν τῶσιν συνήθων καὶ τόσῳ πρωτοτύπων εἰς τοιαύτας περιστάσεις ἐν Ἀμερικῇ. Ἡ διαδήλωσις παρεσκευάσθη ὑπὸ τῆς μεγάλῆς ἠλεκτρικῆς Ἐταιρίας Ἐδίσον, δαπάνῃ τῶν ἰδίων αὐτῆς μελῶν, ἀνηκόντων εἰς τὸ κόμμα τοῦ υποψηφίου ὑπὲρ

οὗ αὕτη ἐτελεῖτο, ἀποδείξασα εἰς τίνα βαθμὸν τελειότητος ἀνῆλθε σήμερον ἡ ἠλεκτρικὴ ἐπιστήμη. Ἐπὶ τῶν ἐμπροσθίων μιᾶς μεγάλῆς ἀμάξης ἐτίθη ἠλεκτρικὴ μηχανή, ὅπισθεν δὲ τῆς ἀμάξης ἐτίθη ἀτμομηχανή, συνδεομένη καὶ μεταδίδουσα τὴν κίνησιν αὐτῆς εἰς τὴν πρώτην. Ὁ ἀτμός παρήγετο ὑπὸ λέβητος πυροσβεστικῆς ἀτμοκινήτου ὑδραντλίας, προσηρτημένου ἐπὶ τῶν ὀπισθεν τῆς ἀμάξης, καὶ συνδεομένου πρὸς τὴν μηχανὴν ὑπὸ δύο σωλήνων, τοῦ μὲν διὰ τὴν εἰσόδον, τοῦ δὲ διὰ τὴν ἐξόδον τοῦ ἀτμοῦ. Ὁ λέβης συν-κοινῶνι πρὸς δύο ὀχήματα φέροντα καθίσκους περιέχοντας ὕδωρ, κοινωνοῦντας πρὸς τὸν λέβητα καὶ πρὸς δύο ἐτι ὀχήματα φέροντα τοὺς ἀνθράκας. Πάντας οὗτοι οἱ μηχανισμοὶ ἐσύροντο ὑπὸ ἐξ ἵππων, ὁδηγομένων ἀπλῶς ὑφ' ἐνὸς ἡνιόχου.

Ἀπὸ τῆς ἀμάξης, ἐφ' ἧς ὑπῆρχεν ἡ ἐστία τοῦ ἠλεκτρικοῦ φωτός, ἀνεχώρουν τέσσαρες ἀγωγοί, δύο μὲν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μέρους τῆς ἀμάξης, καὶ δύο ἀπὸ τοῦ ἐτέρου, συνδεόμενοι πρὸς σχοινίον 400 μέτρων ἐκτάσεως, περιστοιχοῦν τὸν ὁμίλον πᾶν ἀποτελοῦντα τὴν διαδήλωσιν, σχηματίζοντα ἐν τῷ κέντρῳ κενὸν τετράγωνον, ὅπερ ἐπλήρουν τὰ ὀχήματα. Ἐπὶ τοῦ σχοινίου, κατ' ἰσὰς ἀποστάσεις πέντε ποδῶν, ἡνοίγετο καταλλήλως εἰσὸς τι ρεύματος, ἐξ οὗ ἐπήγαγον δύο λεπτὰ σύρματα, ὧν τὰ ἄκρα συνδέοντο πρὸς λυχνίαν ὑπερκειμένην τοῦ πῆλου ἐκάστου τῶν διαδηλωτῶν, διακοσίων πέντῃκοντα τὸν ἀριθμὸν. Τὰ ζεύγματα τῶν ἵππων ὁμοίως ἐκοσμοῦντο ὑπὸ λυχνίων, ὡς καὶ ἡ ἀμάξα, ἡ φέρουσα τὰς μηχανάς. Ὁ διευθύνων τὴν διαδήλωσιν ἠγεῖτο ἐπιππος, φέρων ὑπερμεγέθη λυχνίαν ἐπὶ τῆς αἰχμῆς δόρατος.

Τὸ θέαμα ἦτο μαγευτικὸν καὶ ἐπιβλητικώτατον. Καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν πορείαν τοῦ καινοφανοῦς ἠλεκτρικοῦ περιπάτου, πάντα τὰ μέρη τῆς μεγάλῆς αὐτῆς περιπατητικῆς φωταφίας ἀπροσκόπτως ἐλειτούργησαν δι' ἀμειώτου καὶ μεγαλοπρεποῦς φωτός, ἐν ἀφθονίᾳ καταυγάζοντες πᾶσαν γωνίαν τῶν ὁδῶν, δι' ὧν διήρχοντο. Ἀλλ' ἐν τῇ μέσῃ τῆς πορείας συνέβη αἴφνης δλικὴ ἐκλειψὶς τοῦ φωτός συνετελεῖ ἀπορράξεις ἐνὸς τῶν σωλήνων. Τὸ κώλυμα ἤρθη ἀμέσως, καὶ ἡ συνοδεία ἐπανελάθε τὸν θριαμβευτικὸν δρόμον της, περατωθέντα μετὰ δύο ὥρας ὑπὸ τὰς ἐκπληκτικὰς ἀναφωνήσεις καὶ τὰς ἐπευφημίας τῶν θεαμένων.

Αὐτὸς ὁ Ἐδίσον διηύθυνε τὸ φράϊον πείραμα. ἐφ' ἐνὸς τῶν ἀκολουθούντων τὰς μηχανὰς ὀχημάτων. Τὸ πλῆθος διὰ χειροκροτημάτων ἐχαίρει τὴν διερχόμενον τὸν ἔξοχον ἀφευρέτην, οὗτος τὸ ὄνομα δικαίως κατέστη δημοτικὸν ἐν ἀμφοτέροις τοῖς Κόσμοις.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἡ διεθνὴς ἐπιτροπὴ τῶν μέτρων καὶ σταθμῶν, ἡ ἀντιπροσωπεύουσα τῆς διὰ τῆς συμβάσεως τοῦ νέου μετρικοῦ συστήματος συμβληθείσας χωρῆς, ἐδέξατο τὴν προσχώρησιν τῆς Μεγάλης Βρετανίας. ἤτις μέχρι τοῦδε δὲν μετεῖχε τῆς συμβάσεως. Καὶ ἤδη αἱ γῶραι αἱ παραδεχθεῖσαι τὴν σύμβασιν ἀποτελοῦσιν ὀλίγον πληθυσμὸν 421,440,396 κατοίκων, εἰσι δὲ αὗται ἡ Γερμανία, ἡ Ἀγγλία, Ἀυστρία, Οὐγγαρία, Βελγική, Ἀργεντινὴ, Δημοκρατία, Δανία, Ἰσπανία, Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι, Γαλλία, Ἰταλία, Περσὺ, Πορτογαλίαι, Ρουμανία, Σερβία, Σουηδία, Νορβηγία, Ἑλβετία, Τουρκία καὶ Βενεζουέλα. Μόνον ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις, τῇ Σουηδίᾳ καὶ τῇ Τουρκίᾳ εἶνε αὐτοπροαίρετον τὸ νέον μετρικὸν σύστημα· εἰς πάντα τὰ ἄνω μνημονευθέντα κράτη εἶνε ὑποχρεωτικόν.

Νέα καταδυτικὴ συσκευή κατασκευάσθη ἐν Ἀγγλίᾳ ὠρισμένη νὰ καταμετρή τὸ ἐσωτερικὸν τῆς θαλάσσης μέχρι βάθους 280 μέτρων, διάστημα εἰς ἕπερ δὲν εἶχον δυνάμει μέχρι τοῦδε νὰ κατέλθωσιν οἱ τοῦ ὤκεανου ἐξερευνηταί.

Ἡλικία τῶν μοναρχῶν τῆς Εὐρώπης. Ὁ γηραιότερος ὅλων τῶν ἡγεμόνων τῆς Εὐρώπης εἶνε ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας Γουλιέλμος, ὅστις γεννηθεὶς τῇ 22 Μαρτίου 1797, ἔχει νῦν συμπληρωμένον τὸ 87 ἔτος τῆς ἡλικίας. Μετ' αὐτὸν ἔπονται κατὰ σειράν ὁ πάπας Λέων ΙΓ' ἐτῶν 73, ὁ βασιλεὺς τῆς Δανίας ἐτῶν 68, ἡ βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας ἐτῶν 65, ὁ βασιλεὺς τῆς Βυρτεμβέργης ἐτῶν 61, ὁ βασιλεὺς τῆς Σαξονίας ἐτῶν 58, ὁ βασιλεὺς τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας ἐτῶν 55, ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας ἐτῶν 54, ὁ βασιλεὺς τοῦ Βελγίου ἐτῶν 49, ὁ βασιλεὺς τῆς Πορτογαλλίας ἐτῶν 45, ὁ βασιλεὺς τῆς Ρουμανίας ἐτῶν 44, ὁ Σουλτάνος ἐτῶν 41, ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας ἐτῶν 40, ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσίας ἐτῶν 39, ὁ βασιλεὺς τῆς Βασιρίας ἐτῶν 39, ὁ βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος ἐτῶν 38, ὁ τῆς Σερβίας 29 καὶ ὁ τῆς Ἰσπανίας 28.

Περὶ τῆς διαδόσεως τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν Ἰαπωνίᾳ. Ἡμερῆς δημοσιεύει τὰ ἐπόμενα: Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη προσήλθον εἰς τὴν ὁρθόδοξον πίστιν βαπτισθέντες 1662 Ἰάπωνες, ὥστε νῦν ὁ ἀριθμὸς τῶν χριστιανῶν ἐν Ἰαπωνίᾳ συσπασθεὶς εἰς 9,981. Ὑπάρχει ἐν Ἰαπωνίᾳ καὶ ἱεροσπουδαστήριον ἀριθμοῦν 86 μαθητὰς, ἐκκλησίαι δὲ ὁρθόδοξοι εἰσὶν 110. Πρὸ ἐλπίου δὲ ἐτέθη ὑπὸ τοῦ Ἰάπωνος ὁρθόδοξου ἐπισκόπου Νικολάου ὁ θεμέλιος λίθος πρὸς ἀνέγερσιν μητροπόλεως. Μεγάλως θέλει διευκολυνθῇ τὸ ἔργον τῆς διαδόσεως τοῦ χριστιανισμοῦ ἀπὸ τοῦδε, διότι ὁ Μικάδρος ἀφῆρτεν ἀπὸ τοῦς ἱερεῖς τῆς κρατουμένης Ἰαπωνικῆς θρησκείας τὸ δικαίωμα ὃ εἶχον νὰ καταδιώκωσι πάντα ἀλλόθρησκον ὡς ἄθεον· τὸ μέτρον τοῦτο ἐπληρῶσεν ἰσχυρῶς τὴν ἐπιστήμην τοῦ τόπου θρησκείαν. Πολλοὶ τῶν ἀναπτυσσόμενων Ἰαπώνων βαρέως φέροντες τὸν φανατισμὸν τοῦ λαοῦ προτρέπονται εἰς τὸν χριστιανισμόν, καὶ εὐχαριστοῦσι τὴν αὐτοκράτορι διὰ τῶν μέτρων ἃ ἔλαβεν ἐπάταξεν ἰσχυρῶς τὴν εἰδωλολατρίαν.

Ἡ ἐτήσια χορηγία ἣν λαμβάνει παρὰ τοῦ θένους ἡ βασίλισσα Βικτωρία συμποσοῦται εἰς 385,000 λίρῶν ἥτοι δέκα περίπου ἑκατομμύρια φράγκων. Πλήρως τῆς βασιλείας καὶ ἑκάστον τῆς βασιλικῆς οικογενείας μέλος ἔχει τὸ ἐτήσιον αὐτοῦ ἐπίδομα ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ὡς τὸ πρῶτον τῆς Οὐαλλίας λαμβάνει ἐν ἑκατομμύριον φράγκων, πρὸς δὲ τοῦτοις καρποῦται καὶ τὸ εἰσόδημα τοῦ δουκάτου τῆς Κορνουάλλης, ἀναρχόμενον εἰς 1,600,000 ἐτήσιως. Ἡ σύζυγος τοῦ πριγκίπισσα τῆς Οὐαλλίας λαμβάνει ἐτήσιως 250,000 φράγκων· ὁ δούξ τοῦ Έδιμβούργου καὶ ὁ δούξ τοῦ Κονάουτ, ἐκάτερος 625,000 φρ. Ὁ πριγκίψ Λεοπόλδος 375,000, ὁ δούξ τοῦ Καμπριτζ, θεῖος τῆς βασιλείας, 300,000, καὶ πρὸς τοῦτοις ἴδιον μισθὸν ὡς ἀρχιστράτηγος τοῦ βρετανικοῦ στρατοῦ. Ἡ σύζυγος τοῦ αὐτοκρατορικοῦ πριγκίπου τῆς Πρωσίας θυγάτηρ τῆς Βικτωρίας 200,000 φρ. Ἡ πριγκίπισσα Ἑλένη τοῦ Σλέσβιγ-Ὀλστάιν, ἡ πριγκίπισσα Λουίζα καὶ ἡ δούκισσα τοῦ Καμπριτζ ἀνὰ 150,000, τέλος δὲ ἡ πριγκίπισσα Μαίρη 125,000.

Τὰ διάφορα ταῦτα ποσὰ συμποσοῦμενα εἰς 4,000,000 περίπου ἀναδιδόχουσι τὴν παρὰ τοῦ θένους διδομένην χορηγίαν εἰς τὴν βασιλικὴν οικογένειαν τῆς Ἀγγλίας εἰς 14 περίπου ἑκατομμύρια φράγκων. Ἐν δὲ εἰς τὰ 14 ταῦτα ἑκατομμύρια προστεθῇ καὶ ὁ τόκος τοῦ κεφαλαίου, ὃ ἀντιπροσωπεύουσι τὰ διάφορα βασιλικά μέγαρα, καὶ ὁ μισθὸς ὃ πληροῦνόμενος εἰς τὰ στρατεύματα τὰ χρησιμεύοντα ὡς σωματοφυλακὴ τοῦ βασιλεύοντος προσώπου (7.620 ἄνδρες), εὐρίσκομεν ὅτι ἡ βασιλικὴ ἀρχὴ στοιχίζει εἰς τὸ βρετανικὸν ἔθνος ὅχι ὀλιγώτερον τῶν 50,000,000 φράγκων ἐτησίως, ἥτοι ὅσον εἶνε τὸ σύνθηδες εἰσόδημα ἐκ κεφαλαίου ἐνὸς δισεκατομμυρίου.

Αἰσθήματα καὶ σκέψεις χωρικῶν!

Εἰς χωρικὸς ἔχει τὴν ἀτυχίαν νὰ χάσῃ τὴν γυναῖκα του. Ὁ καλὸς ἄνθρωπος τὴν ὀδηγεῖ εἰς τὸ νεκροταφεῖον, καὶ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν κάθεται εἰς τὴν τράπεζαν, τρώγει καλὰ, κατακλίνεται καὶ κοιμᾶται καλῶς, ἀπὸ δὲ τῆς ἐπαύριον ἐπαναλαμβάνει τὰ ἔργα του, ὡς ἐὰν οὐδὲν εἶχε συμβῇ τὸ ἔκτακτον.

Μετά τινος ἡμέρας ἀποβύσκει ἡ ἀγελάς του.

Τότε ἡ σκηνὴ ἀλλάσσει! Ὁ χωρικὸς τραβᾷ τὰ μαλλιά του, κλαίει καὶ ὀλοφύρεται, ἐπὶ διάστημα δὲ τριῶν καὶ πλείον ἡμερῶν ἀναμνησκαται πάντοτε μετὰ πόθου καὶ συγκινήσεως τοῦ πτωχοῦ ζῆλου.

— Νὰ σοῦ πῶ, Μαθιέ, τῇ λέγει ἡμέραν τινα ὃ ἐφημέριος τοῦ χωρίου, σκανδαλισθεὶς ἐκ τοῦ τρόπου κατ' ἐν ἐξελάμβανεν τὰ πράγματα ὃ χωρικὸς, αὐτό σου τὸ φέροισι δὲν εἶνε διόλου σωστό. Ἦσένα σοῦ ἀπέθανεν ἡ γυναῖκά σου, καὶ δὲν τὴν ἔκλαυσας περισσότερο ἀπὸ μίαν ἡμέραν, καὶ τώρα εἶνε ἕνας μῆνας πού θρηνεῖς τὴν ἀγελάδα σου.

— Καὶ δὲν τὸ ἔρρισκες σὺ αὐτό, δέσποτά μου; Μὲ συμπαθῇ ἡ ἀγιοσύνη σου· εἶνε, καὶ πολὺ μάστιστα. Γιατὶ ἀφ' ὅτου μοῦ πέθανεν ἡ μακαρίτισσα ἡ γυναῖκά μου δέκα εἶλοι ὡς τώρα μοῦ ἐπάρτειαν νὰ μοῦ δώσουν μίαν ἄλλην, ἐν ᾗ ἀφ' ὅτου ἔλασα τὴν ἀγελάδα μου οὔτε ἕνας δὲν εὐρέθη νὰ μοῦ προσφέρῃ μίαν ἄλλην.